

DATUM 15 januari 2025

PLAATS Twentehuis, 501-503

TIJDSTIP 10.45 -12.45

VOORZITTER C. Bruggink

SECRETARIS S. Engbers

PAGINA 1

GENODIGDEN E. van Mierlo (Almelo), M. Geerdink (Borne), R. de Way (Dinkelland), H. Vedder (DB-lid, Enschede), P. van Zwanenburg (Haaksbergen), L. de Waard (Hellendoorn), C. Bruggink (DB-lid, Hengelo), H. Rohaan (Hof van Twente), M. Oosterbroek (Losser), M. Rödel (Oldenzaal), B. Beens (Rijssen-Holten), H. Berning (Tubbergen), M. Paters (DB-lid, Twenterand), H. ter Keurst (Wierden)

Geïnteresseerden van de vergadering kunnen deze bijwonen in het Twentehuis, 501-503

Agenda algemeen bestuur van 15 januari 2025 (reg.nr. 2025-000001)

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
1	Opening vergadering	Welkom bij de AB vergadering. Er is ook besloten deel van de vergadering. Hiervoor staat de agenda in de afgesloten map op extranet.	
2	Vaststellen agenda		
3	Mededelingen	- Stand van zaken kerntakendiscussie. - SamenTwente wil de optionele AB vergadering van 10 september 2025 definitief maken i.v.m. zienswijze procedure begroting 2026.	
A - Hamerstukken			
A1	Besluitenlijst AB 11 december 2024	1. Vast te stellen	
B- Bespreekstukken			
B1	Nota Waarderen, Activeren en Afschrijven	1. De Nota waarderen, activeren en afschrijven 2025 vast te stellen. 2. De Nota afschrijving en rente Regio Twente 2018 in te trekken per boekjaar 2025.	
B2	Ontwikkelingenbrief en kaders voor de begroting 2026	1. De ontwikkelingenbrief en kaders voor de begroting 2026 vast te stellen. 2. De ontwikkelingenbrief ter informatie aan te bieden aan de gemeenteraden.	

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
B3	Uitbreiding incidenteel budget kerntakendiscussie	1. Het toegekende incidentele budget voor de kerntakendiscussie met € 25.000 te verhogen van € 140.000 naar € 165.000. 2. Deze verhoging als volgt te dekken: a. het bedrag van 2024 van € 10.000 ten laste te brengen van het verwachte positieve exploitatiesaldo van de 2^e Berap 2024; b. het bedrag van 2025 van € 15.000 ten laste te brengen van het reguliere beschikbare budget.	
B4	Tijdelijke begrotingsuitbreiding Veilig Thuis Twente en raming renteopbrengsten	1. De gemeentelijke bijdrage Veilig Thuis Twente incidenteel met € 983.000 uit te breiden om Veilig Thuis Twente in staat te stellen haar wettelijke taken uit te voeren. 2. Voor de financiering van de begrotingsuitbreiding in 2025, in te stemmen met het voornemen om de begroting van 2025 te wijzigen en deze wijziging voor zienswijzen voor te leggen aan de gemeenteraden. 3. De begrotingsuitbreiding van 2026 op te nemen in de nog op te stellen begroting 2026 en deze begroting voor zienswijzen aan te bieden aan de gemeenteraden. 4. De gemeentelijke bijdrage Veilig Thuis Twente incidenteel voor 2025 te verlagen met € 250.000 door de renteopbrengsten schatkistbankieren te ramen, zodat in 2025 de meerkosten uitkomen op €733.000.	
C – Stukken ter informatie			
D – Rondvraag en sluiting			

DATUM	11 december 2024	PLAATS	Twentehuis, 501-503	TIJDSTIP	10.45-12.45
VOORZITTER	C. Bruggink	SECRETARIS	S. Dinsbach	PAGINA	1

AANWEZIG E. van Mierlo (Almelo), M. Geerdink (Borne), R. de Way (Dinkelland), P. van Zwanenburg (Haaksbergen), L. de Waard (Hellendoorn), C. Bruggink (Hengelo), H. Rohaan (Hof van Twente), M. Oosterbroek (Losser), M. Rödel (Oldenzaal), B. Beens (Rijssen-Holten), M. Paters (DB-lid, Twenterand), H. ter Keurst (Wierden)

AFWEZIG H. Vedder (DB-lid, Enschede), H. Berning (Tubbergen)

Geïnteresseerden van de vergadering kunnen deze bijwonen in het Twentehuis, 501-503

Concept besluitenlijst openbare vergadering AB 11 december 2024 (2024-000021)

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
1	Opening vergadering		De voorzitter heet de AB leden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom Na de openbare vergadering volgt een besloten deel. De besloten agenda staat in de afgesloten map op Extranet. Afmeldingen: -Harmjan Vedder (Enschede; in verband met een ingelaste collegevergadering). -Hilde Berning (Tubbergen; ziek) Het is de laatste AB vergadering met Samantha Dinsbach als secretaris. Op 17 december neemt zij afscheid van SamenTwente. De voorzitter dankt Samantha voor haar deskundigheid en haar inzet voor SamenTwente voor en achter de schermen. Het AB gaat haar missen. In het besloten AB komt haar opvolging aan de orde.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			Loes de Haan is voor wat langere tijd afwezig. De werkzaamheden van de directiesecretaris zijn de afgelopen weken overgenomen door Tineke Hinrichs. Met ingang van 1 januari neemt Susan Hekman deze vervanging over.
2	Vaststellen agenda		Bij de mededelingen wordt door Lysias een toelichting gegeven op de stand van zaken van de kerntakendiscussie. De agenda wordt verder ongewijzigd vastgesteld.
3	Mededelingen	- Stand van zaken kerntakendiscussie	Hilde Berning (voorzitter bestuurlijke begeleidingscommissie kerntakendiscussie) is afwezig. De voorzitter geeft het woord daarom aan Eugene van Mierlo (lid bestuurlijke begeleidingscommissie). De begeleidingscommissie is bijeen geweest om de afrondende fase van de kerntakendiscussie te bespreken. Op 16 januari vindt een ingelaste Bestuurdersdag plaats. Het AB van vanochtend wordt benut om het verdere proces goed voor te bespreken en verwachtingen uit te spreken. Jolanda Waaijer en Marcel Bernard van Lysias lichten ter vergadering de eerste bevindingen en het proces richting de bestuurdersdag van 16 januari toe. De <u>presentatie</u> is op Extranet gepubliceerd en in dit verslag gelinkt. Stand van zaken: Uitwerking van de voorstellen is gereed en wordt volgende week gedeeld ter voorbereiding op de bestuurdersdag van 16 januari. Prioritaire opgave Jeugd is breder dan SamenTwente. Deze wordt door Enschede bestuurlijk opgepakt.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			Proces: M.i.v. september 2024 t/m februari 2025: reflectie en dialoog. Momenteel is het stadium bereikt waarbij relevante gremia worden betrokken zoals de kern AO's (PG, Jeugd en HGKM). Daarna wordt het concept beslisdocument opgesteld. Januari t/m maart 2025 volgt de uitwerking waarna in het AB van maart besluitvorming plaatst vindt. Wat levert uitwerking op: 43 Uitgewerkte voorstellen verdeeld over 3 scenario's: Kern, Koers en Ambitie. Ook zijn er 26 voorstellen niet uitgewerkt omdat deze juridisch niet steekhoudend zijn. Hierin is een afweging gemaakt. Als voorbeeld geeft Jolanda Waaijer de uitwerking van het thema Advisering Milieu & Gezondheid (zie presentatie). Een document hierover volgt. Met het oog op het 'ravijnjaar' informeert Pieter van Zwanenburg naar een overzicht van de gespecialiseerde taken. Jolanda Waaijer vermeldt dat vanuit de toetsingsbijeenkomsten de AO's hebben gekeken naar welke voorstellen kansrijk zijn. De integrale uitkomst hiervan komt volgende week mee met de stukken voor 16 januari. Bevindingen: -Wettelijke taken overhevelen van regionaal naar lokaal: rekening houden met waterbedeffect, verschuiving van kosten -De opstelsom van financieel effect van voorstellen met besparingspotentieel is kleiner dan kostenstijging naar aanleiding van autonome ontwikkelingen. -Dit strookt met beeld uit algemene benchmarks en afzonderlijke benchmarks GGD, Bedrijfsvoering en VTT: takenpakket SamenTwente wordt 'lean and mean' ingevuld. Levert producten voor relatief weinig middelen. Er zijn weinig aanknopingspunten gevonden om het nog efficiënter te doen.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			Het AB vindt het positief dat de autonome ontwikkelingen in beeld zijn. Proces bestuurlijke besluitvorming: In de bestuurlijke begeleidingscommissie is afgesproken om in 3 stappen toe te werken naar besluitvorming: 1. Beeldvormend bestuurlijk gesprek over voorstellen (bestuurdersdag 16 januari). 2. Oriënterend en richtinggevend gesprek waarin keuzes helder worden. 3. Besluitvorming o.b.v. voorstel met advies. Bestuurdersdag 16 januari De beeldvormende vergadering vindt plaats op de Bestuurdersdag van 16 januari. Er wordt dan nog niet besloten over wat wel en wat niet. Is nog geen onderhandelingsfase. De bestuurders ontvangen 43 voorstellen in setjes van 3 met het advies van de kern AO's. Het AB kan dan een richting bepalen. Vraag is wanneer de colleges geïnformeerd/bevraagd moet worden (voor of na 5 mrt). In de oriënterende fase wil je nog wel kunnen bewegen. Maar wil je ook weten hoe je college er in staat. Het AB besluit na de bestuurdersdag van 16 januari hoe er wordt geacteerd richting colleges. Er zijn AB-leden die 16 januari niet aanwezig kunnen zijn (Eugene van Mierlo en Lia de Waard). Hen wordt geadviseerd om hun vervangend AB-lid te sturen, te schakelen met een collega AB-lid of contact op te nemen met een lid van de bestuurlijke begeleidingscommissie KTD. Verdere planning:

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			Er is nog behoefte aan een opiniërende bespreking. Voorstel is om deze eind februari te plannen. Lysias komt hierop terug en zal voor de kerst een datum bekend maken. De voorzitter dankt Jolanda Waaijer en Marcel Bernard voor hun toelichting.
A - Hamerstukken			
A1	Besluitenlijst AB 13 november 2024	1. Vast te stellen	De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.
B- Bespreekstukken			
B1	Vergoeding voor kosten inzet Jeugdgezondheidszorg (JGZ) t.b.v. Oekraïense vluchtelingen	1. De rijksbijdrage, die de gemeenten ontvangen voor de taken van de JGZ voor Oekraïense vluchtelingen, via separate facturatie bij de gemeenten in rekening te brengen.	Het betreft een bestendige lijn conform eerdere jaren. Naar aanleiding van het AO PG zijn aanvullingen opgenomen in het voorstel, o.a. dat het hier <u>alleen</u> gaat over de middelen bedoeld voor JGZ zorg. De JGZ maakt hiervoor kosten die per jaar fluctueren als gevolg van de wisselende instroom. Besluit AB: conform.
B2	Nota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen	1. De nota "Integraal risicomanagement en weerstandsvermogen 2024-2027" vast te stellen. 2. De oude nota "Van risicomanagement tot weerstandsvermogen 2018" in te trekken.	In de begroting van 2024 is afgesproken dat er een nieuwe nota risicomanagement komt. Afgelopen jaren goede stappen gezet. Nu tijd om door te ontwikkelen van financieel risicomanagement naar integraal (alle processen). In hoofdstuk 7 van de nota hebben we een aantal belangrijke geleerde- lessen uit de evaluatie GGiD opgenomen. Hiermee proberen we te borgen dat de geleerde-lessen GGiD rondom risicomanagement ook actief aan de orde blijven komen bij SamenTwente. Besluit AB: conform.
C – Stukken ter informatie			

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
C1	Beleidsstukken informatiemanagement, -beveiliging en privacy	Kennis te nemen van 1. Het Informatiebeleidsplan 2025-2028. 2. Het Informatiebeveiligingsbeleid 2025-2028. 3. Het privacybeleid 2025-2028.	De plannen zijn uitwerkingen van de door AB vastgestelde I-visie. Met de bijgevoegde beleidsstukken is de I-visie uitgewerkt in concretere doelen en activiteiten. Doel is meer in control komen en blijven als het gaat om informatiebeveiliging, privacy en informatiemanagement. Verdere voortgang en rapportering via de Bestuursrapportages. Hannie Rohaan merkt op dat de informatie in het stuk op een aantal punten niet actueel is. Bijvoorbeeld: BIO wordt vervangen door BIO2; de NIS2 richtlijn wordt vertaald in de Cyberbeveiligingswet.(Cbw). De implementatie van de Cwb staat gepland voor augustus 2025.
D – Rondvraag en sluiting			
			Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De voorzitter vraagt het publiek de vergaderzaal te verlaten i.v.m. het besloten deel.

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van het dagelijks bestuur

16 december 2024

Openbaar	Registratienummer	Datum
Ja	2025-000001	15 januari 2025
Agendapunt	Onderdeel SamenTwente	
B1	Bedrijfsvoering	

Onderwerp

Nota Waarderen, Activeren en Afschrijven

Voorstel

1. De Nota waarderen, activeren en afschrijven 2025 vast te stellen.
2. De Nota afschrijving en rente Regio Twente 2018 in te trekken per boekjaar 2025.

Inleiding

Om de in de programmabegroting afgesproken doelen te kunnen realiseren doet SamenTwente investeringen (aankopen) in verschillende objecten. Veel van deze objecten (bezittingen) gebruiken we meerdere jaren. De lasten van het gebruik worden dan ook over meerdere jaren verspreid. Om dit gehele proces goed te laten verlopen zijn vooraf afspraken nodig. In deze nota treft u onze afspraken en wet- en regelgeving aan over hoe we omgaan met het aankopen, activeren en afschrijven van investeringen.

Beoogd effect

Het vaststellen van kaders voor het investerings- en activabeleid van SamenTwente.

Argumenten

1.1 Dit is in overeenstemming met de financiële verordening

In onze financiële verordening staat in artikel 13 dat wij u tenminste eens in de vier jaar een actuele nota ter vaststelling aanbieden.

1.2 De geactualiseerde nota sluit aan bij de huidige wet- en regelgeving en het bestaande beleid van SamenTwente

Deze herziene nota actualiseert het activabeleid van SamenTwente, zodat het aansluit bij de geldende financiële wet- en regelgeving, zoals de voorschriften van de commissie BBV. De meeste aanpassingen zijn tekstuele wijzigingen en verfijningen in technische details, wat consistent is met de vereisten van

een stabiel financieel beleid. Hiermee wordt beoogd om technische en wettelijke eisen helder en uitvoerbaar te houden voor de organisatie.

1.3 Wijzigingen in de activeringsregels verbeteren de consistentie en helderheid van het beleid

Ten opzichte van de vorige versie is de ondergrens voor activering van investeringen verhelderd. De minimaal ondergrens van activering is nog steeds € 10.000. In de nieuwe nota is toegelicht dat identieke activa die individueel onder deze grens blijven maar als productgroep samen meer dan € 10.000 bedragen en die 3 jaar of langer gebruiksnuut opleveren, ook worden geactiveerd. Hiermee wordt bijvoorbeeld voorkomen dat een los ingekochte laptop niet wordt geactiveerd en die in bulk zijn ingekocht wel. Dit verduidelijkt de activatiecriteria en sluit aan bij de uniforme praktijken die vereist zijn voor een transparante begrotingsverantwoording.

1.4 De actualisering van afschrijvingstermijnen verhoogt de nauwkeurigheid in de vermogenspositie

De afschrijvingstermijnen zijn herzien in overleg met vakspecialisten binnen de organisatie, waarbij nieuwe items en aanpassingen zijn toegevoegd om een reële weerspiegeling van de levensduur van activa te waarborgen. Hiermee wordt beoogd dat afschrijvingen de feitelijke veroudering en vervangingsbehoefte van investeringen nauwkeuriger volgen, wat bijdraagt aan een solide vermogensbeheer.

2.1 De oude nota moet nog ingetrokken worden

De nieuwe nota treedt in werking per 1 januari 2025. Dit betekent dat de huidige nota (die van Regio Twente uit 2018) blijft gelden tot en met 2024 en per boekjaar 2025 wordt ingetrokken.

Kanttekening

Geen

Kosten, baten, dekking

Met het opstellen van dit voorstel zijn geen kosten gemoeid waar dekking voor benodigd is. In overeenstemming met uitspraken van de commissie BBV uit de nota Materiele vaste activa 2020, worden in verband met de actualisering van de afschrijvingstermijnen, de resterende boekwaardes afgeschreven op basis van de afgesproken (nieuwe) termijnen. De eventuele financiële consequenties hiervan worden inzichtelijk gemaakt in de 1^e Bestuursrapportage 2025.

Communicatie

N.v.t.

Vervolg

Aanpassingen in financiële systemen, zodat het per 1 januari 2025 gewerkt kan worden op basis van de nieuwe nota.

Bijlagen

1. Nota waarderen, activeren en afschrijven 2025

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede

15-1-2025

secretaris

S. Engbers (plaatsvervangend)

voorzitter

drs. C.F.M. Bruggink

Gezond,
veilig
✂ vitaal

Nota waarderen, activeren en afschrijven 2025

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Wijzigingen.....	3
1.3	Inwerkingtreding nota.....	3
1.4	Leeswijzer	3
2.	Samenvatting beleidskeuzes SamenTrente	4
3.	Wat zijn vaste activa?	5
3.1	Soorten vaste activa	5
3.1.1	Materiële vaste activa.....	5
3.1.2	Immateriële vaste activa.....	5
3.1.3	Financiële vaste activa	6
3.2	Wanneer activeren we vaste activa?	7
3.2.1	Omvangcriteria	7
3.2.2	Software.....	7
3.3	Onderscheid tussen investeringen en onderhoud.....	7
4.	Hoe waarderen we vaste activa?	8
4.1	Materiële vaste activa	8
4.2	Immateriële vaste activa.....	9
4.3	Financiële vaste activa.....	9
5.	Hoe schrijven we af op vaste activa?	10
5.1	Afschrijvingsmethode	10
5.2	Afschrijvingstermijnen	10
5.3	Moment van afschrijving.....	10
5.4	Restwaarde	11
5.5	Componentenmethode.....	11
5.6	Stelsel- en schattingswijzigingen.....	11
6.	Hoe gaan we om met rente?	12
6.1	Taakveld Treasury	12
6.2	Rentevergoeding over eigen vermogen	12
6.3	Rentevergoeding over kapitaallasten	12
7.	Bijlagen	13
7.1	Begrippen	13
7.2	Afschrijvingstermijnen	15
7.3	Renteschema	16

1. Inleiding

Om de in de programmabegroting afgesproken doelen te kunnen realiseren doet SamenTwente investeringen (aankopen) in verschillende objecten. Veel van deze objecten (bezittingen) gebruiken we meerdere jaren. SamenTwente koopt bijvoorbeeld laptops die een aantal jaar meegaan. Als we deze aanschaffen, dan betalen we in één keer het aanschafbedrag. Daarmee zijn de laptops van ons. Deze komen op de balans te staan als bezitting (actief). Elk jaar laten we vervolgens de waarde van de laptops iets afnemen. Deze afschrijving is een last in de begroting (en in de exploitatie). Hierdoor verdelen we de lasten van de aanschaf over meerdere jaren. Om dit gehele proces goed te laten verlopen zijn vooraf afspraken nodig. In deze nota treft u onze afspraken en wet- en regelgeving aan over hoe we omgaan met het aankopen, activeren en afschrijven van investeringen.

1.1 Aanleiding

In de Financiële verordening 2024 is vastgelegd dat we tenminste eens in de vier jaar de beleidsregels rondom investeringen en activeringen herijken. Deze herijking wordt ter vaststelling voorgelegd aan het algemeen bestuur. Deze voorliggende nota bevat actualisering van deze beleidsregels. Een aanleiding om deze nota te actualiseren is ook onder anderen de [Notitie materiele vaste activa](#) van de commissie BBV. De commissie BBV heeft als taak zorg te dragen voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Dat doet de commissie door over verschillende financiële onderwerpen notities te maken, waarin zij de regelgeving uitwerken door middel van stellige uitspraken en aanbevelingen. In de Notitie materiële vaste activa heeft de commissie BBV een aantal 'stellige uitspraken' opgenomen. Met deze stellige uitspraken geeft de commissie BBV een interpretatie van de regelgeving. De commissie verwacht dat de stellige uitspraken worden gevolgd. De voor onze organisatie van toepassing zijnde stellige uitspraken over de vaste activa zijn in deze nota opgenomen.

1.2 Wijzigingen

Wijzigingen in deze nota ten opzichte van de nota uit 2018 zijn met name:

- Actualisering van soorten investeringen;
- Actualisering van afschrijvingstermijnen;
- De ondergrens om investeringen te activeren is **aangepast** van "€ 10.000 en een minimale gebruiksduur van 3 jaar" in "Activa met een aanschafwaarde van minimaal € 10.000 inclusief kostenverhogend btw worden geactiveerd. Identieke activa die individueel minder dan € 10.000 bedragen, maar als productgroep samen meer dan € 10.000 en die 3 jaar of langer gebruikersnut opleveren behandelen we als te activeren vaste activa."
- De nota is herschreven;
- De stellige uitspraken van de commissie BBV zijn verwerkt in deze nota.

1.3 Inwerkingtreding nota

Deze nota treedt in werking per 1 januari 2025.

1.4 Leeswijzer

Het uitgangspunt in deze nota is dat alleen kaders zijn opgenomen die niet in hogere regelgeving (bijvoorbeeld gemeentewet, BBV of in lokale regelgeving zoals de financiële verordening) zijn opgenomen. Sinds de wijziging van het BBV in 2017, is de lokale beleidsvrijheid op het gebied van waardering, activering en afschrijving van activa ingeperkt. In het volgende hoofdstuk krijgt u een samenvatting van de relevante beleidskeuzes van SamenTwente die in deze nota in de diverse hoofdstukken zijn opgenomen. In hoofdstuk 3 gaan we in op wat vaste activa zijn. De waardering hiervan komt aan de orde in hoofdstuk 4. Onze wijze van afschrijven is toegelicht in hoofdstuk 5. De nota wordt afgesloten met een toelichting over rente in hoofdstuk 6. In hoofdstuk 7 treft u de bijlagen aan.

2. Samenvatting beleidskeuzes SamenTwente

- Vanwege het voorzichtigheidsprincipe moeten verliezen worden genomen die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, als zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. Dit houdt dan ook in dat kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen direct ten laste van de exploitatie worden gebracht. Agio wordt direct ten gunste van de exploitatie gebracht.
- Indien de kosten van onderzoek en ontwikkeling leiden tot de totstandkoming van een actief, op basis van de hiervoor genoemde voorwaarden, dan kunnen deze kosten worden geactiveerd.
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd.
- Activa met een aanschafwaarde van minimaal € 10.000 inclusief kostenverhogend btw worden geactiveerd. Identieke activa die individueel minder dan € 10.000 bedragen, maar als productgroep samen meer dan € 10.000 en die 3 jaar of langer gebruikersnut opleveren behandelen we als te activeren vaste activa.
- Activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief kostenverhogend btw.
- Activa worden hoofdzakelijk afgeschreven volgens de lineaire afschrijvingsmethode. Bij omvangrijke investeringen, in bijvoorbeeld bedrijfsgebouwen, kan de annuïteitenmethode gehanteerd worden. Hierover volgt in dat geval separate besluitvorming.
- SamenTwente hanteert een afschrijvingstabel waarin per soort activa een periode is toegekend die overeenkomt met de verwachte levensduur (zie bijlage 7.2).
- De periode van afschrijven begint op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het actief volledig in gebruik wordt genomen.
- De restwaarde van activa wordt op nihil gesteld.
- SamenTwente hanteert de componentenmethode.
- SamenTwente rekent geen rente toe aan het eigen vermogen.

3. Wat zijn vaste activa?

Vaste activa zijn investeringen in goederen of objecten (bezittingen) die meerjarig van nut zijn. Deze investeringen zetten we op de balans (dat heet activeren). Omdat de investeringen langer meegaan noemen we dit vaste activa. Met **actief** of **activa** wordt het betreffende object bedoeld. Activa leidt tot jaarlijkse afschrijvingslasten doordat de waarde van deze activa afneemt in de loop van tijd. Deze afschrijvingslasten behoren tot de jaarlijkse **exploitatielasten**. Naast deze jaarlijkse afschrijvingslasten worden er ook **rentelasten** berekend over de boekwaarde. Hoe de renteberekening plaats vindt wordt toegelicht in hoofdstuk 6. De jaarlijkse afschrijvings- en rentelasten vormen samen de zogenoemde kapitaallasten.

BBV

In het BBV zijn verschillende regels opgenomen over activa en afschrijvingen. Het BBV maakt onderscheid tussen **vaste en vlottende activa**. Kenmerkend aan vlottende activa (zoals liquide middelen, vooruitbetaalde bedragen en evenals de nog te ontvangen bedragen) is dat deze investeringen binnen een jaar in geld kunnen worden omgezet. Deze nota besteed daarom hier verder geen aandacht aan.

In het BBV (Besluit begroting en verantwoording) wordt onderscheid gemaakt in investeringen in soorten vaste activa in:

- materieel (bijvoorbeeld ICT apparatuur);
- immaterieel (bijvoorbeeld kosten van onderzoek en ontwikkeling) en;
- financieel (bijvoorbeeld aandelen).

Hieronder zijn de vaste activa soorten nader uitgewerkt.

3.1 Soorten vaste activa

3.1.1 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen waar tastbare bezittingen tegenover staan waar men over meerdere jaren gebruik van kan maken. Artikel 35 BBV schrijft dat in de balans onder de materiële vaste activa afzonderlijk worden opgenomen:

- **Investerings met een economisch nut:** deze investeringen zijn verhandelbaar en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Voorbeelden hiervan zijn: investeringen in gebouwen, vervoermiddelen en investeringen in ICT hardware en software.
- **Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:** investeringen die vallen onder artikel 35 BBV dragen bij aan het genereren van middelen, onder meer door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen voor de kosten van de investering. Conform artikel 59 BBV moeten deze investeringen geactiveerd worden.
- **Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:** deze investeringen genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Dit betreffen investeringen in wegen, bruggen en openbaar groen. Dit soort investeringen moeten met ingang van 2017 volgens het BBV ook worden geactiveerd.

Het takenpakket van onze organisatie maakt dat SamenTwente alleen investeringen doet met een economisch nut. In [Bijlage 7.2](#) treft u een overzicht aan met de categorieën van meest voorkomende investeringen met een economisch nut die SamenTwente doet.

3.1.2 Immateriële vaste activa

Onder **immateriële vaste activa** worden investeringen verstaan waar geen tastbare bezittingen tegenover staan. Het BBV kent de volgende immateriële activa:

- a) kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van (dis)agio;
- b) kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief en;
- c) bijdragen aan activa in eigendom van derden.

a) Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Het (dis)agio is het verschil tussen het bedrag waarvoor een lening wordt aangegaan en het bedrag dat aan de geldnemer wordt uitgekeerd. Op basis van de BBV kunnen kosten van het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd, dan is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.

Beleidskeuze:

Vanwege het voorzichtigheidsprincipe wordt verlies genomen in het jaar waarin het verlies zich daadwerkelijk voordoet, worden deze kosten en de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen direct ten laste van de exploitatie gebracht. Agio wordt direct ten gunste van de exploitatie gebracht.

b) Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

Kosten van onderzoek en ontwikkeling (voorbereidingskosten) kunnen volgens artikel 60 van het BBV alleen worden geactiveerd wanneer het voornemen bestaat:

- het actief te gebruiken of te verkopen;
- de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
- de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Beleidskeuze:

Indien de kosten van onderzoek en ontwikkeling leiden tot de totstandkoming van een actief, op basis van de hiervoor genoemde voorwaarden, dan *kunnen* deze kosten worden geactiveerd.

c) Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Artikel 61 BBV schrijft dat bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- er is sprake van een investering door een derde;
- de investering bijdraagt aan de publieke taak van SamenTwente;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen, en;
- SamenTwente de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Vanwege het **voorzichtigheidsprincipe** worden de lasten van bijdragen aan activa in eigendom van derden, direct ten laste van de exploitatie gebracht en niet geactiveerd. Een andere reden om niet te activeren is omdat het gaat om bezittingen van derden en niet ons eigendom zijn.

Beleidskeuze:

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd.

3.1.3 Financiële vaste activa

Financiële vaste activa zijn activa die een financiële waarde vertegenwoordigen of een bezit. Te denken valt hierbij aan verstrekte geldleningen en deelnemingen in de vorm van aandelen. Financiële vaste activa moeten altijd worden geactiveerd, maar worden gezien de aard niet afgeschreven. In bijlage 1 artikel 36 van het BBV staat precies aangegeven welke onderdelen afzonderlijk in de balans moeten worden opgenomen onder de financiële vaste activa.

3.2 Wanneer activeren we vaste activa?

Zoals u in de inleiding van dit hoofdstuk heeft kunnen lezen is **activeren** het opnemen van investeringen op de balans. Maar het is niet praktisch om alle investeringen die voor activering in aanmerking komen, ook daadwerkelijk te activeren.

3.2.1 Omvangcriteria

In het BBV is vastgelegd dat alle investeringsuitgaven moeten worden geactiveerd. In de Notitie Materiële vaste activa van de commissie BBV is opgenomen dat uit oogpunt van het in de hand houden van de administratieve lasten, gemeenten (lees ook: gemeenschappelijke regelingen) kunnen aangeven welke ondergrens wordt gehanteerd voor het activeren van investeringen. Omdat het activeren administratieve lasten met zich mee brengt en omdat geringe bedragen nauwelijks invloed hebben op het exploitatiesaldo, kiezen we ervoor om alleen activa met een aanschafwaarde van minimaal € 10.000 inclusief kostenverhogend btw te activeren.

Het is niet toegestaan om een investering op te delen om onder de activeringsgrens van € 10.000 te blijven. Daarnaast worden identieke activa die individueel minder dan € 10.000 bedragen, maar als productgroep samen meer dan € 10.000 zijn, ook geactiveerd. Voorbeelden van deze identieke activa zijn vervangingsinvesteringen voor laptops, telefoons en meubilair. Dit soort investeringen kunnen individueel een lage aanschafwaarde hebben (bijvoorbeeld doordat ze niet in bulk zijn ingekocht) maar zijn wel meerjarig van economische nut (tenminste 3 jaar) en kunnen een relatief hoge volume (aantal) hebben. Als we deze investeringen niet zouden activeren, dan kan er sprake zijn van schommelingen in onze jaarlijkse lasten.

Beleidskeuze:

Activa met een aanschafwaarde van minimaal € 10.000 inclusief kostenverhogend btw worden geactiveerd. Identieke activa die individueel minder dan € 10.000 bedragen, maar als productgroep samen meer dan € 10.000 en die 3 jaar of langer gebruikersnut opleveren behandelen we als te activeren vaste activa.

3.2.2 Software

Investeringen in software worden als materiële vaste activa geactiveerd. Software kan ook in gebruik worden genomen als SaaS (Software as a Service) oplossing. Bij SaaS gaat het om dienstverlening in de vorm van een abonnement waarmee wordt ingelogd bij de dienstverlener, die de software economische en juridisch in bezit heeft. Er is dus geen sprake van het verkrijgen van een actief, het wordt daarom niet geactiveerd.

Met betrekking tot Software doet de commissie BBV twee stellige uitspraken. SamenTwente volgt deze werkwijze.

Stellige uitspraken commissie BBV:

Software als afzonderlijk actief valt onder de materiële vaste activa, als bedoeld in artikel 35 lid 1a BBV (investeringen met een economisch nut).

Licenties op software voor onbepaalde duur, die in één keer in rekening worden gebracht vallen onder de materiële vaste activa als bedoeld in artikel 35, lid 1a BBV (investeringen met een economisch nut).

3.3 Onderscheid tussen investeringen en onderhoud

Naast investeringsuitgaven doet SamenTwente ook uitgaven om dit (materieel) bezit in stand te houden. Dit noemen we onderhoudsuitgaven. De uitgaven waarmee materieel bezit in stand wordt gehouden, worden gedaan gedurende de levensduur van het materieel. Het zijn uitgaven aan zowel klein en dagelijks onderhoud als groot onderhoud, waarmee de representativiteit, kwaliteit en functionaliteit in stand wordt gehouden. Deze uitgaven worden daarom niet geactiveerd. Wanneer een aanpassing leidt tot een significante kwaliteitsverbetering (object blijft niet in dezelfde staat) of een verlenging van de gebruiksduur, dan is er geen sprake van groot onderhoud, maar van een investering die geactiveerd moet worden. Hiermee sluiten we aan bij onderstaande stellige uitspraak van de commissie BBV.

Stellige uitspraak commissie BBV:

Klein- en groot-onderhoud houdt of brengt een object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de bepaalde gebruiksduur (afschrijvingstermijn) van het object en mag daarom niet worden geactiveerd.

4. Hoe waarderen we vaste activa?

Zoals in het vorige hoofdstuk is gezegd, worden investeringen in goederen of objecten (bezittingen) onder bepaalde voorwaarden op de balans gezet (geactiveerd). Dit hoofdstuk geeft antwoord op de vraag tegen welke waarde de investering op de balans wordt gezet en wat er gedurende de looptijd met de waarde gebeurt.

In artikel 63 van het BBV is opgenomen dat de activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

4.1 Materiële vaste activa

4.1.1 Verrijingsprijs

De verrijingsprijs omvat de inkooprijs en de bijkomende kosten (bijvoorbeeld notariskosten en overdrachtsbelasting). Btw maakt deel uit van de verrijingsprijs als de btw niet compensabel of niet verrekenbaar is.

4.1.2 Vervaardigingsprijs

De vervaardigingsprijs omvat de volgende kosten:

- De aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend; dit zijn de directe kosten.
- De uitvoeringskosten van voorbereiding en toezicht.
- De overheadkosten. Het is toegestaan volgens het BBV om een redelijk deel van de overheadkosten toe te rekenen aan investeringen. Het betreft programmaoverhead (specifieke overhead) en de generieke overhead (PIOFJACH).

4.1.3 Specifieke spelregels voor het bepalen van de verrijings- of vervaardigingsprijs.

De regelgeving met betrekking tot de waardering van vaste activa schrijft voor hoe we moeten omgaan met reserves, voorzieningen en bijdragen van derden.

Reserves

Reserves mogen niet in mindering worden gebracht op de verrijings- of vervaardigingsprijs (boekwaarde). Reserves mogen onder voorwaarden wel worden gebruikt ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten

Voorzieningen

Voorzieningen moeten worden afgetrokken van de verrijings- of vervaardigingsprijs als die investeringen betrekking hebben op bezittingen waarvoor leges en heffingen worden geheven. Dit speelt niet bij SamenTwente.

Bijdrage van derden

Subsidies of andere bijdragen van derden, die in directe relatie met het actief staan, moeten worden afgetrokken van de verrijings- of vervaardigingsprijs.

4.1.4 Waardeverandering

De waarde waarvoor een bezitting is opgenomen op de balans kan veranderen. We schrijven daarom af op onze activa. De activa worden gedurende de tijd dat we ze gebruiken minder waard. In het volgende hoofdstuk staat beschreven hoe SamenTwente afschrijft.

Het komt ook voor dat de boekwaarde niet meer overeenkomt met de werkelijke waarde van het bezit als deze opnieuw zou worden gewaardeerd (marktwaaarde). Dit kan voorkomen bij (on)voorzien omstandigheden en/of door externe factoren waardoor duurzame waardevermindering kan ontstaan. Ook het buitengebruikstellen van een bezitting leidt tot waardeverandering.

Hoe gaan we om met betrekking tot zulke waardeveranderingen bij vaste activa:

- Als een actief buiten gebruik wordt gesteld, dan wordt het afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling.
- De afwaardering van activa gebeurt op basis van de werkelijke waardevermindering en niet op basis van het rekeningresultaat.
- Waardevermeerderingen mogen niet worden verwerkt in de boekwaarde.

4.2 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

4.3 Financiële vaste activa

Deelnemingen worden geactiveerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Leningen zijn gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarde. Het verschil met de destijds betaalde verkrijgingsprijs is in het resultaat opgenomen.

Beleidskeuze:

Activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief kostenverhogend btw.

5. Hoe schrijven we af op vaste activa?

Als een investering is geactiveerd dient op grond van artikel 64 lid 3 BBV daarop te worden afgeschreven. Het gebruik van vaste activa strekt zich uit over meerdere jaren. Door technische slijtage of economische veroudering daalt de waarde. Het zichtbaar maken van de waardevermindering in de jaarlijkse exploitatie wordt afschrijven genoemd. De hoogte van de afschrijving wordt bepaald door de economische gebruiksduur en de methode van afschrijven.

5.1 Afschrijvingsmethode

In de gemeentelijke overheid worden hoofdzakelijk 2 afschrijvingsmethoden gehanteerd, namelijk lineair en annuïtair. Voor het onderscheid tussen deze twee methoden verwijzen we naar bijlage 9 Begripsbepaling.

Beleidskeuze:

Activa worden hoofdzakelijk afgeschreven volgens de lineaire afschrijvingsmethode. Bij omvangrijke investeringen, in bijvoorbeeld bedrijfsgebouwen, kan de annuïteitenmethode gehanteerd worden. Hierover volgt in dat geval separate besluitvorming.

5.2 Afschrijvingstermijnen

Het BBV schrijft niet voor welke termijnen gelden voor welke activa. Het BBV zegt wel dat de afschrijvingstermijn overeen moet komen met de verwachte economische en/of technische levensduur. **Technische levensduur** is de periode dat het actief in technische zin nog functioneel is. **Economische levensduur** is de periode dat het actief in economische zin nog functioneel is en gaat dus in op het rendabel gebruik van het actief. SamenTwente hanteert een afschrijvingstabel waarin per soort activa een periode is toegekend die overeenkomt met de verwachte levensduur. De afschrijvingstabel is opgenomen in bijlage 7.2 van deze nota.

Voor activa die niet met name zijn genoemd, en waarover in de praktijk twijfel kan ontstaan, zal de geschatte gebruiksduur worden gerelateerd aan vergelijkbare investeringen die wel in de tabel staan.

Afschrijvingstermijnen mogen nooit langer, maar wel korter zijn dan de economische c.q. technische levensduur. Ook mogen afschrijvingstermijnen nooit langer, maar wel korter, zijn dan de in de bijlage 7.2 opgenomen termijnen.

Beleidskeuze:

SamenTwente hanteert een afschrijvingstabel waarin per soort activa een periode is toegekend die overeenkomt met de verwachte levensduur (zie bijlage 7.2).

5.3 Moment van afschrijving

Er zijn diverse momenten mogelijk waarop een afschrijving kan starten. Samen Twente begint met afschrijven in het jaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik wordt genomen. Vanwege efficiencyredenen (minder administratieve lasten) en omdat niet altijd exact is vast te stellen wanneer een kapitaalgoed gereed is gekomen, wordt gekozen voor dit moment van afschrijven. Het voordeel van dit moment van afschrijven is ook dat de afschrijvingslasten van het boekjaar bekend zijn waardoor deze jaarlijks vooraf geboekt kunnen worden. Dit helpt bij het financieel rapporteren en prognosticeren.

Beleidskeuze:

De periode van afschrijven begint op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het actief volledig in gebruik wordt genomen.

5.4 Restwaarde

De restwaarde is de waarde van het actief aan het einde van de gebruikstermijn en kan in mindering worden gebracht op het af te schrijven bedrag. Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel wordt er geen rekening gehouden met een restwaarde. Dit uitgangspunt wordt gehanteerd vanwege de grote mate van onzekerheid over de ontwikkeling omtrent de toekomstige gebruiksduur en het bepalen van de mogelijke restwaarde. De activa waarvan de economische levensduur voorbij is blijven zolang ze nog in gebruik zijn in de activa-administratie opgenomen. Omdat op gronden niet wordt afgeschreven, is de restwaarde gelijk aan de historische aanschafwaarde.

Beleidskeuze:

De restwaarde van activa wordt op nihil gesteld.

5.5 Componentenmethode

Een gemeenschappelijke regeling kan kiezen de componentenbenadering toe te passen voor materiële vaste activa. Deze benadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief afzonderlijk worden afgeschreven op basis van het individuele waardeverloop van die delen. De opdeling wordt gemaakt, omdat de economische gebruiksduur per samenstellend deel kan verschillen. Op deze manier worden bijvoorbeeld voor een gebouw, de bijbehorende technische installaties, de terreininrichting en het meubilair verschillende afschrijvingstermijnen gehanteerd.

Beleidskeuze:

SamenTwente hanteert de componentenmethode.

5.6 Stelsel- en schattingswijzigingen

De begroting, de meerjarenraming en de jaarstukken moeten een zo goed mogelijk inzicht bieden in onze financiële en de ontwikkelingen daarin over de jaren heen. De grondslagen moeten daarom consistent worden toegepast. Dat wil bijvoorbeeld zeggen dat je niet zomaar of op basis van het rekeningresultaat (omdat het financieel goed uitkomt) versneld mag afschrijven. Er mag alleen om gegronde redenen worden afgeweken.

Er kan wel een schattings- of stelselwijziging worden doorgevoerd. Een stelselwijziging is een wijziging van de waarderings(acterings)grondslag. Een voorbeeld is de wijziging van een verwachte levensduur van een actief (afschrijvingstermijn).

Een schattings- of stelselwijziging wordt verwerkt voor de resterende looptijd en boekwaarde en niet meer met terugwerkende kracht gecorrigeerd. Dit volgens onderstaande stellige uitspraak van het BBV:

Stellige uitspraken commissie BBV:

Een wijziging van een verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. gebruiksintensiteit is een schattingswijziging. De bestaande (rest)boekwaarde wordt niet herrekend, maar over de langere, dan wel kortere, dan wel gelijkblijvende verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

6. Hoe gaan we om met rente?

In de hoofdstukken 3 tot en met 5 is ingegaan op waarderen, activeren en afschrijven. Dit hoofdstuk gaat in op het financieren van de investeringen (activa) en het hierbij horende rentecomponent. Bij het financieren van investeringen kunnen namelijk rentelasten voortvloeien. De [Rentenotitie 2023](#) van de commissie BBV schrijft een aantal regels voor als het gaat om rente.

6.1 Taakveld Treasury

Het BBV schrijft voor dat toerekenen van rente geschiedt vanuit het taakveld treasury. Direct toerekenbare rente wordt ten laste gebracht op het betreffende taakveld. Daarnaast beveelt de commissie BBV aan om het door hun opgestelde renteschema te hanteren en toe te voegen aan de paragraaf financiering in de begroting en jaarstukken.

Indien een lening specifiek is aangetrokken voor een project of (door)verstrekking, is sprake van projectfinanciering. Zowel de rentelast van projectfinanciering alsook de rentebaat van door verstrekte leningen moet aan het betreffende taakveld worden toegevoegd.

6.2 Rentevergoeding over eigen vermogen

Het BBV schrijft voor dat de rentevergoeding over het eigen vermogen maximaal wordt gebaseerd op het gewogen gemiddelde samenstel van externe rentelasten over de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen. In het BBV blijft de mogelijkheid bestaan om een rentevergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen en deze door te belasten aan de taakvelden. Het BBV beveelt aan dit vanwege inzicht, eenvoud en transparantie echter niet toe te passen.

Beleidskeuze:

SamenTwente rekent geen rente toe aan het eigen vermogen.

6.3 Rentevergoeding over kapitaallasten

De kapitaallasten bestaan naast afschrijvingen op activa uit rentekosten, de zogenaamde omslagrente. Zo wordt er een vergoeding in rekening gebracht voor gebruik van de financieringsmiddelen om de activa te verkrijgen. De rente wordt berekend over de boekwaarde van het actief bij aanvang van het boekjaar. Het percentage wordt conform BBV jaarlijks vooraf berekend aan de hand van rentelasten en rentebaten op respectievelijk opgenomen en verstrekte geldleningen. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het is niet toegestaan om per investering of taakveld te differentiëren in het toe te rekenen rentepercentage. Het bij de begroting (voor)gecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.

7. Bijlagen

7.1 Begrippen

Activeren

Uitgaven opnemen op de balans en de lasten over meerdere jaren ten laste van de exploitatie brengen. Dit in tegenstelling tot de uitgaven die direct ten laste van de exploitatie worden gebracht. De volgende activa worden onderscheiden:

- Immateriële activa: kapitaaluitgaven waar geen bezittingen tegenover staan;
- Financiële activa: activa die een financiële waarde of bezit vertegenwoordigen;
- Materiële activa: kapitaaluitgaven waar tegenover een actief staat met een nuttigheidsduur over meerdere jaren.

Afschrijving

Het jaarlijks tot uitdrukking brengen van de waardevermindering van de investering ten gevolge van (economische) veroudering. Conform de comptabiliteitsvoorschriften wordt afgeschreven op de historische kostprijs of aanschafwaarde.

Afschrijvingsmethode

Bij de overheid worden hoofdzakelijk twee verschillende afschrijvingsmethoden gebruikt, te weten lineair en annuïtair. SamenTweente hanteert als hoofdregel de lineaire afschrijvingsmethode. De lineaire afschrijvingsmethode houdt in afschrijven volgens een vast percentage van de aanschafprijs. Uitsluitend het tijdsverloop is bepalend voor de waardevermindering van het actief. Het jaarlijkse afschrijvingsbedrag is gelijk, terwijl de rentelasten jaarlijks afnemen. Dit laatste betekent dat de kapitaallasten (afschrijving + rente) jaarlijks een dalend verloop laten zien. De annuïtaire afschrijvingsmethode is erop gericht dat de kapitaallasten (afschrijving en rente) jaarlijks gelijk zijn. Daarbij neemt, in meerjarig perspectief, de afschrijvingscomponent toe en de rentecomponent af. De methode komt erop neer dat de afschrijvingsbedragen in de eerste jaren van de gebruiksduur lager zijn dan in de latere jaren. De boekwaarde daalt daardoor in vergelijking met de lineaire methode in een langzamer tempo. De rentelasten vallen daardoor hoger uit. Deze methode wordt vooral toegepast bij kostprijs- en tariefberekeningen om een gelijkmatig verloop daarvan te bevorderen.

Agio/Disagio

Wanneer een aandeel of obligatie boven zijn nominale waarde wordt uitgegeven, is het gedeelte van het bedrag boven deze waarde het agio. Wanneer deze onder zijn nominale waarde wordt uitgegeven, spreekt men van een disagio.

Boekwaarde

De historische kostprijs of aanschafwaarde minus de reeds afgeschreven termijnen.

Investering

Een uitgaaf van enige omvang, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Daarom worden de lasten niet in één keer ten laste van de begroting (exploitatie) gebracht, maar verspreid over meerdere jaren. Hoeveel jaren is afhankelijk van de verwachte economische en/of technische levensduur van het aangeschafte goed. Er is onderscheid in o.a. vervangings- en uitbreidingsinvesteringen. Een vervangingsinvestering is een vervanging van een eerdere (inmiddels afgeschreven) investering. Een uitbreidingsinvestering is een nieuwe investering, die past binnen het hier beschreven beleid.

Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn objecten met een meerjarig nut. Een relatief groot deel van het vermogen van gemeenten zit besloten in kapitaalgoederen.

Kapitaallasten

De som van afschrijvingslasten en toegerekende rentekosten aan vaste activa.

Omslagrente

De rente die wordt toegerekend aan de nog niet afgeschreven activa. Deze rente wordt berekend over de boekwaarde van de activa.

Rente

De kredietvergoeding die jaarlijks over investeringen wordt berekend. Het gaat daarbij om een vergoeding voor het beslag dat gelegd wordt op het vermogen.

Verkrijgings- en vervaardigingsprijs

De verkrijgingsprijs wordt gedefinieerd als zijnde inkoopprijs en de bijkomende kosten en de vervaardigingsprijs wordt gedefinieerd als zijnde de aanschaffingskosten van de gebruikte grond - en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Voorzichtigheidsprincipe

Dit principe houdt in dat verliezen en kosten genomen moeten worden zodra deze te voorzien zijn en winsten pas als deze daadwerkelijk gerealiseerd zijn.

7.2 Afschrijvingstermijnen

Tabel 1 afschrijftabel

Materiele vaste activa	Categorie	Afschrijvingstermijn
Gronden en terreinen	-	-
Woonruimten	-	20
Bedrijfsgebouwen	Bedrijfsgebouwen	40
	Verbouwingen (zoals vergader/overleg ruimten, inrichting consultatiebureaus)	15
Grond weg en waterbouwkundige werken	-	20
Vervoermiddelen	Dienstauto	8
Machines, apparaten en installaties	ICT netwerk apparatuur (zoals wifi, routers, servers)	7
	Computers (zoals thin client, fat clients en laptops)	3
	Audiovisuele middelen (zoals monitoren en beeldschermen)	6
	ICT Hardware overig (zoals dockingsstation e.d.)	5
	Röntgenapparatuur	10
	Algo-apparatuur	10
	Audiometers	10
	Bloeddrukmeters	5
	Scoliometers	10
	Weegschalen JGZ	10
	Vaccinatie Koelkasten	10
	Telefonie vast	5
	Mobiele apparaten (zoals telefoons en tablets)	3
	Beveiligingssysteem	10
	Zonnepanelen	20
	Overige apparatuur	5
Overige materiële vaste activa	Software	5
	Inventaris (zoals meubilair e.d.)	10

7.3 Renteschema

Schema rentetoerekening Begroting jaar		Bedrag (in €)
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	
b.	De externe rentebaten (idem)	
	Saldo rentelasten en rentebaten (a-b):	
c1	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	
c3	De rentebaat van door verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente:	
d1	Rente over eigen vermogen	
d2	Rente over voorzieningen	
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente:	
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van het dagelijks bestuur

16 december 2024

Openbaar	Registratienummer	Datum
Ja	2025-000001	15 januari 2025
Agendapunt	Onderdeel SamenTwente	
B2	Bedrijfsvoering	

Onderwerp

Ontwikkelingenbrief en kaders voor de begroting 2026

Voorstel

1. De ontwikkelingenbrief en kaders voor de begroting 2026 vast te stellen.
2. De ontwikkelingenbrief ter informatie aan te bieden aan de gemeenteraden.

Inleiding

Voor u ligt de ontwikkelingenbrief van SamenTwente voor het begrotingsjaar 2026. In deze brief schetsen wij de (lange termijn) ontwikkelingen, trends in de samenleving en concrete ontwikkelingen of veranderingen die impact hebben op onze begroting. Ook de financieel-technische begrotingskaders voor 2026 worden hierin geschetst. Deze brief vormt de opmaat naar de programmabegroting van 2026

Beoogd effect

Uw bestuur en de gemeenteraden informeren over verschillende ontwikkelingen die impact hebben op de begroting.

Argumenten

1.1 De ontwikkelingenbrief schetst trends in de samenleving en ontwikkelingen die impact hebben op de begroting

We zien dat onze organisatie zowel op de korte termijn als de middellange termijn te maken heeft met verschillende ontwikkelingen die impact hebben op onze begroting. Soms zijn deze ontwikkelingen zo duidelijk dat ze al vertaald kunnen worden in de begroting. En van sommige ontwikkelingen weten we dat ze effect gaan hebben, maar hebben we op dit moment onvoldoende zicht op omvang en tijdstip. Al deze ontwikkelingen leest u integraal terug in deze brief.

1.2 en 2.1 Hiermee voldoen we aan de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Per 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. De bedoeling van de wijziging is dat de betrokkenheid van volksvertegenwoordigers bij het bestuur van

een samenwerkingsverband verbetert. Zo krijgen zij meer invloed op besluiten van een gemeenschappelijke regeling en kunnen ze de samenwerkingen beter controleren. Voor de versterking van rol en positie is ook besloten om de P&C cyclus te wijzigen. Door jaarlijks in januari voor het komende begrotingsjaar een ontwikkelingsbrief op te stellen voldoen wij aan de Wgr.

2.2 Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het aanbieden van de ontwikkelingsbrief

In artikel 34b van de Wgr is opgenomen dat het dagelijks bestuur jaarlijks vóór 30 april voorafgaande aan het begrotingsjaar, de kaders dient te verzenden naar de gemeenteraden.

2.3 Dit is afgesproken in regionaal verband

In Twentsverband is samen met de gemeenschappelijke regelingen een uniforme werkwijze opgesteld voor de P&C cyclus in relatie tot de Wgr. Afgesproken is dat vanaf de begroting van 2025 de ontwikkelingsbrief ter informatie wordt aangeboden aan de gemeenteraden. De Twentse griffiers onderschrijven deze werkwijze.

Kanttekening:

1.1 Met de vaststelling van de ontwikkelingsbrief worden geen financiële besluiten genomen

De ontwikkelingsbrief schetst trends en ontwikkelingen. Sommigen hiervan zijn al zo concreet dat ze vertaald kunnen worden naar de begroting en van sommigen ontwikkelingen weten we dat ze impact gaan hebben, maar is de financiële omvang en tijdstip nog onzeker. Het doel van de brief is om uw bestuur en de gemeenteraden mee te nemen in al deze ontwikkelingen en financiële kaders als opmaat naar de begroting van het volgende jaar. De concrete financiële ontwikkelingen die impact hebben op onze begroting, worden via separate voorstellen ter besluitvorming voorgelegd aan uw bestuur voordat ze worden opgenomen in de begroting en ter zienswijze worden voorgelegd aan de gemeenteraden.

Kosten, baten, dekking

Met dit voorstel zijn geen kosten gemoeid waar dekking voor benodigd is.

Communicatie

Rechtstreeks met de gemeenteraden

Vervolg

1. De ontwikkelingsbrief wordt ter informatie namens het dagelijks bestuur verzonden aan de gemeenteraden.
2. De concept programmabegroting 2026 wordt opgesteld en in de 1e week van april 2025 ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden.
3. De gemeenteraden hebben vervolgens 12 weken de tijd om een eventuele zienswijze kenbaar te maken bij het dagelijks bestuur.
4. De reactie van het dagelijks bestuur op de ingediende zienswijzen wordt voor vaststelling van de begroting verzonden naar de gemeenteraden.

5. De definitieve programmabegroting 2026 inclusief reactie op de ingediende zienswijzen wordt ter vaststelling geagendeerd voor uw vergadering van 10 september 2025.

Bijlagen

1. Ontwikkelingenbrief en kaders voor de begroting 2026.
2. Aanbiedingsbrief raden - ontwikkelingenbrief en kaders begroting 2026.

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede

15-1-2025

secretaris

S. Engbers (plaatsvervangend)

voorzitter

drs. C.F.M. Bruggink

Gezond,
veilig
& vitaal

SamenTwente

Ontwikkelingenbrief
en kaders begroting
2026

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Leeswijzer	2
3.	Kerntakendiscussie	3
4.	Brede maatschappelijke ontwikkelingen	4
5.	Rijksontwikkelingen	5
6.	Vooruitkijken: de lange termijn opgaven	6
7.	Ontwikkelingen met (mogelijk) financiële impact	10
7.1	Ontwikkelingen met nog onbekende financiële impact op de begroting 2026 en verder	10
7.2	Ontwikkelingen met bekende financiële impact op de begroting van 2026 en verder	13
8.	Financieel-technische kaders voor de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029	16
9.	Bijlagen	18
9.1	Aantal inwoners en jeugdigen voor de begroting 2026	18

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de ontwikkelingenbrief en kaders van de begroting 2026 van SamenTwente aan. SamenTwente is er voor iedereen in Twente. Of het nu gaat om gezondheid, vitaliteit, problemen thuis, opvoeden of de juiste zorg. We zijn een samenwerking van en voor de gemeenten. Zo staan we klaar voor alle inwoners van Twente.

We zien dat onze organisatie zowel op de korte termijn als de middellange termijn te maken heeft met verschillende ontwikkelingen die impact hebben op onze begroting. Soms zijn deze ontwikkelingen zo duidelijk dat ze al vertaald kunnen worden in de begroting. En van sommigen ontwikkelingen weten we dat ze impact gaan hebben op onze begroting, maar hebben we op dit moment onvoldoende zicht op de omvang en het tijdstip. Al deze ontwikkelingen leest u integraal terug in deze brief.

De uiteindelijke cijfermatige effecten waarmee onder meer de inwonerbijdrage wordt bepaald, volgen bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2026. Deze begroting wordt in het voorjaar van 2025 opgesteld en wordt uiterlijk in de eerste week van april 2025 voor een zienswijze aan de gemeenteraden aangeboden.

Rol gemeenteraden

In deze brief schetsen wij de (lange termijn) ontwikkelingen, trends en concrete gebeurtenissen en financiële kaders die impact hebben op onze begroting 2026 en de meerjarenraming van 2027-2029. Deze brief vormt het startpunt van het proces van de begroting 2026 en vormt daarmee ook de start van onze planning & control cyclus. In overeenstemming met de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) worden deze ontwikkelingenbrief en kaders van de begroting ter informatie aangeboden aan de gemeenteraden. Er wordt nog niet om besluitvorming gevraagd en daarom geldt voor deze brief geen zienswijzeprocedure zoals deze wel geldt voor het vaststellen van onze begroting en wijzigingen hiervan.

2. Leeswijzer

We beginnen deze ontwikkelingenbrief met een toelichting over de kerntakendiscussie. Dit treft u aan in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 en 5 lichten we een aantal voor onze organisatie belangrijke maatschappelijke en Rijksontwikkelingen toe. In hoofdstuk 6 kijken we vooruit naar de inhoudelijke ontwikkelingen op de langere termijn. Hoofdstuk 7 schetst de korte termijn ontwikkelingen voor onze organisatie, waarvan van enkele de financiële impact al bekend is en van andere nog niet. We sluiten af met hoofdstuk 8, waarin de financieel-technische kaders worden beschreven voor de begroting 2026 en de meerjarenraming.

3. Kerntakendiscussie

Ons algemeen bestuur heeft besloten om een kerntakendiscussie te voeren. De aanleiding voor dit besluit lag in een voorstel om extra middelen beschikbaar te stellen voor een aantal majeure inhoudelijke opgaven en financiële knelpunten. Het bestuur wil inzicht in de taakuitvoering (onder meer inzicht in wettelijke en niet-wettelijke taken), het ambitieniveau en de daarbij horende middelen. Eveneens wil ze een meer fundamentele inhoudelijke discussie voeren die gericht is op de toekomst. Met de bedoeling om het juiste te blijven doen en te blijven zorgen voor kwalitatieve dienstverlening voor de Twentse inwoners tegen aanvaardbare middelen. In juli 2024 zijn de gemeenteraden geïnformeerd over de kerntakendiscussie en hebben zij het plan van aanpak ter informatie ontvangen.

Kaderbrief Twentse zienswijze

Via de kerntakendiscussie geven wij bovendien actief invulling aan de Kaderbrief Twentse zienswijze. Deze zienswijze is bij de behandeling van de begroting 2025 ontvangen van diverse gemeenteraden. Via de kaderbrief worden alle gemeenschappelijke regelingen opgeroepen om te anticiperen op de gemeentelijke bezuinigingsopgaven in verband met het ravijnjaar. Via de kerntakendiscussie neemt SamenTwente als verlengd lokaal bestuur haar verantwoordelijkheid hierin.

Waar staan we nu

Tijdens de zomerperiode zijn de taken van SamenTwente in beeld gebracht. In werksessies is door medewerkers van de gemeenten en van SamenTwente nagedacht over mogelijkheden om taken niet meer of anders uit te voeren. De effecten van mogelijke keuzes worden nu uitgewerkt. Dit moet leiden tot voorstellen waarover het algemeen bestuur van SamenTwente besluiten moet nemen. Op 16 oktober 2024 heeft de eerste raadsbijeenkomst plaatsgevonden. In het gemeentehuis van Almelo zijn 25 raadsleden uit vrijwel alle gemeenten bijgepraat en hebben ze de mogelijkheid gehad om mee te denken over de kerntakendiscussie. Wij hechten er waarde aan dat de gemeenteraden betrokken blijven bij de inhoud van de kerntakendiscussie. Daarom wordt in overleg met de griffies naar een nieuw moment in het begin van 2025 gezocht voor een tweede raadsbijeenkomst. Besluitvorming door het algemeen bestuur over de kerntakendiscussie is voorzien voor april 2025.

Impact op deze ontwikkelingenbrief

De verplaatsing van de besluitvorming over de kerntakendiscussie naar april 2025 heeft ook impact op deze ontwikkelingenbrief. Via onze ontwikkelingenbrief van 2025 en de begroting 2025 hebben wij u meegenomen in een aantal grote structurele inhoudelijke opgaven en financiële knelpunten. De majeure opgaven zitten bij Veilig Thuis Twente en de Forensische dienstverlening. Om niet vooruit te lopen op de uitkomsten van de kerntakendiscussie, is voor deze structurele opgaven een incidentele oplossing gezocht door tijdelijk de begroting uit te breiden. Dit geldt ook voor de uitbreidingen van het meldpunt Woningvervuiling en versterkingen van het team Milieu en Gezondheid ten behoeve van de omgevingswet. In deze ontwikkelingenbrief kunnen wij u dus nog niet definitief vertellen hoe de gemeentelijke bijdrage in de begroting 2026 en verder zich gaat ontwikkelen ter dekking van deze opgaven. Na besluitvorming over de kerntakendiscussie zal over deze opgaven besluitvorming plaatsvinden in het algemeen bestuur.

4. Brede maatschappelijke ontwikkelingen

Wat in ieder geval zeker is, is dat de samenleving aan allerlei veranderingen bloot staat. Dat is voelbaar voor iedere gemeente in Twente en ook voor regionale samenwerking zoals SamenTwente. Veel van onze (wettelijke) taken bewegen mee met die veranderende samenleving en stelt ons voor uitdagingen, nu en in de toekomst. Zo zien wij als regionale organisatie een toenemende behoefte om aan te sluiten bij de lokale behoeften en maatwerk. Begrijpelijk maar soms ook uitdagend als dit betekent dat we met 14 verschillende werkwijzen/vragen te maken hebben. Ook het vinden van geschikte professionals wordt steeds lastiger en met een veranderende wetgeving op het gebied van inhuur/zzp'ers zullen we nieuwe antwoorden moeten vinden voor het veelal uitvoerende werk waar SamenTwente voor staat. Een samenleving waarin het vertrouwen in de overheid tanende is en polarisatie meer en meer merkbaar is, is het veilig werken van onze mensen een voorwaarde voor goede dienstverlening. We zien een toename van intimidatie en agressie jegens ons personeel.

Landelijk beleid heeft ook onmiddellijk effect op onze dienstverlening. Zo hebben we voor nieuwkomers in onze regio, zeker kinderen, binnen 6 weken jeugdgezondheidszorg en vaccinaties te leveren. Ook verzorgen we voorlichting over ons gezondheidssysteem in Nederland. De najaarscampagnes vaccinatie voor Corona gaan de aankomende jaren naar verwachting ook door en we zien het toenemen van een aantal vaccinaties voor kinderen binnen het rijksvaccinatieprogramma. Tegelijkertijd zien we een achteruitgang in de vaccinatiegraad waarmee de volksgezondheid onder druk kan komen te staan. De hele zorg heeft krapte en we zien eveneens steeds vaker dat de GGD een vangnet verzorgt voor zorg die krap wordt, zoals monitoring door JGZ van jongeren die op de wachtlijst staan voor jeugdzorg en het ontlasten van huisartsen door het uitvoeren van extra consulten door de afdeling seksuele gezondheid. Daarnaast blijkt uit de Volksgezondheid Toekomst Verkenning (november 2024) dat jongeren een steeds ongezondere leefstijl hebben en dat jongeren steeds vaker problemen met hun mentale gezondheid zullen krijgen in de toekomst.

De overheid heeft de keten rond veiligheid van kinderen binnen de toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming beschreven. Besluitvorming hierover is voorzien in 2025. Dit kan mogelijk consequenties hebben voor de inrichting van de keten en de structuur waarbinnen deze zorg plaatsvindt. Ondertussen zien we een stijging van het aantal kwetsbare situaties rond gezinnen waar huiselijk geweld en kindermishandeling (mogelijk) plaatsvindt. Dit zorgt ervoor dat er binnen Veilig Thuis Twente niet wachtlijstvrij gewerkt kan worden binnen de huidige kaders. Ook binnen het meldpunt verwarde personen en woningvervuiling van de GGD en zien we een toename van meldingen waarbij het alle hens aan dek is om tijdig onderzoek en/of zorg te leveren binnen de kaders. Wachtlijsten waarvan de inspectie voor Jeugd en Gezondheid aangeeft die niet als acceptabel te zien.

5. Rijksontwikkelingen

Bezuinigingen van het kabinet op preventie

Uit de begrotingstukken van het Rijk blijkt dat er flink bezuinigd wordt op preventie. En dat terwijl het niet goed gaat met onze gezondheid. Hoewel we langer leven, zijn we ook een groter deel van ons leven ziek. En de gezondheidsverschillen tussen mensen met een lage en een hoge sociaaleconomische positie zijn groot. Ongezondheid kost Nederland jaarlijks tientallen miljarden euro's, veroorzaakt hoge druk op de zorg en vermindert de arbeidsproductiviteit. Ondanks deze ontwikkelingen is het Rijk voornemens om structureel € 300 miljoen te bezuinigen op publieke gezondheid. Dit raakt onze organisatie rechtstreeks op bijvoorbeeld het thema versterking pandemische paraatheid. Verderop in deze ontwikkelingenbrief leest u daar meer over.

Onduidelijkheid over financiële stromen en extra opdrachten vanuit het Rijk

Voor gemeenten en SamenTwente zijn er een aantal impactvolle veranderingen voor de komende jaren te benoemen. Het zogeheten 'ravijnjaar' (2026) komt voor gemeenten steeds dichterbij, het regeerakkoord en onderliggende begrotingen brengen onduidelijkheid met zich mee, en er is nog veel onzekerheid over het vervolg van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) met bijbehorende (structurele) financiering. Daarnaast merken we op dat onze organisatie diverse opdrachten krijgt van het Rijk. Verderop in deze brief leest u over bijvoorbeeld de opdracht voor versterking van de infectieziektebestrijding. Dit soort opdrachten hebben ook impact op onze ICT-systemen en informatiehuishouding. De financiering door het Rijk vindt veelal incidenteel plaats.

Overheveling specifieke uitkeringen naar het gemeentefonds

Het Rijk is voornemens om de zogenaamde specifieke uitkeringen (SPUKs) in het gemeentefonds onder te brengen. Tegelijkertijd volgt dan een efficiencykorting van 10%. SamenTwente ontvangt drie SPUKs van het ministerie van VWS. Totale financiële omvang van deze SPUKs bedraagt € 7,7 miljoen (incl. IZA bijdrage Twentse Koers). Exclusief de IZA bijdrage verwachten we voor SamenTwente een SPUK-bijdrage van € 2,4 miljoen in 2026. In de begroting van VWS voor 2026 staat de efficiencykorting al verwerkt. Verrekening van deze korting zou plaatsvinden bij feitelijke overdracht naar het gemeentefonds. Het is onduidelijk wat dit nu precies betekent en hoe groot de werkelijke financiële impact is voor ons. Een verwachte andere complicerende factor in dit traject is het verschil tussen de diverse verdeelsleutels die het Rijk gaat hanteren bij de decentralisatie van de SPUKs en de verdeelsleutels (inwoners en jeugdigen) zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling SamenTwente.

6. Vooruitkijken: de lange termijn opgaven

Meer preventieve inzet blijft nodig om zwaardere problematiek te voorkomen

De noodzaak van preventieve inzet is aangetoond en wordt benoemd in diverse landelijke lange termijn visies. Dit is in voorgaande jaren al benoemd in de ontwikkelingsbrieven en in 2023 bevestigd in het rapport “Op onze gezondheid” van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS). Zo vroeg mogelijk investeren is nodig om het zorgstelsel houdbaar te houden. Het gaat daarbij niet alleen om preventie op individueel niveau, maar vooral ook op collectief niveau. Begin 2024 heeft de Sociaal Economische Raad (SER) het kabinet opgeroepen om snel werk te maken van gezondheidsbevordering en de sociaaleconomische gezondheidsverschillen te verkleinen. De in 2023 vastgestelde visie op publieke gezondheid; ‘Gezonde generaties in Twente’ sluit hier naadloos op aan. Waar we op basis van het RVS-rapport in de ontwikkelingsbrief van 2025 de verwachting van maatregelen op rijksniveau voor versterking van de publieke gezondheid uitspraken, heeft het kabinet nu aangegeven te willen bezuinigen op preventie. Zowel op preventie als op subsidies zal de komende jaren een vermindering van budget plaatsvinden. Samen met gemeenten zal bezien worden hoe deze bezuinigingen opgevangen kunnen worden of tot keuzes moeten leiden in de huidige reguliere processen en thema’s.

Suicidepreventie

Naast de focus op mentaal welbevinden, is er ook specifiek urgentie voor inzet op suicidepreventie. Het terugdringen van suicides is complex en vergt lange adem en inzet. Door samen op te trekken (lokaal en regionaal), wint suicidepreventie aan slagkracht.

Suicidepreventie wordt een wettelijke overheidstaak door een wijziging van de Wet publieke gezondheid (beoogde invoering op 1 juli 2025). Wat regionaal kan worden opgepakt, wordt in 2025 door gemeenten en GGD gezamenlijk nader bepaald als de wettelijke en financiële kaders duidelijk zijn. Het kabinet wil voor de uitvoering van de aangenomen Initiatiefwet suicidepreventie structureel €16 miljoen vrijmaken voor hogere kosten die gepaard gaan met de invoering. Het is onduidelijk of dit bedrag voor gemeenten is of ook voor de instandhouding van het landelijk telefoonnummer. In afwachting van een uitvoeringstoets op de initiatiefwet Suicidepreventie is op dit moment nog onduidelijk of het door het kabinet genoemde bedrag voor invoeringskosten voldoende is om de wet door gemeenten uit te laten voeren. In aanloop naar invoeringsdatum is er nog ruimte om de resultaten van de uitvoeringstoets te betrekken bij het definitieve wetsvoorstel, daarover is de VNG met het Rijk in gesprek. Voor gemeenten is in 2025 € 4,5 miljoen beschikbaar en vanaf 2026 structureel € 10 miljoen.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA)

Belangrijke elementen in de opwaardering van de publieke gezondheid zijn de afgelopen jaren vervat in het Gezond en Actief Leven Akkoord en het Integraal Zorgakkoord. In 2023 is het GALA vastgesteld. Het GALA is een bundeling van de preventieparagrafen in meerdere landelijke akkoorden waaronder het IZA. Het doel van het GALA is ‘Een gezonde generatie in 2040’. Er zijn al veel projecten en programma’s die gemeenten uitvoeren die hieraan bijdragen. De brede Specifieke Uitkering (SPUK) is de financiële basis voor het GALA. De financiering loopt tot en met 2026, vervolg is gezegd onzeker, maar voor enkele programma’s loopt de financiering maar tot en met 2025. Waaronder de financiering voor de versterking van de kennis- en adviesfunctie van de GGD. De kennis- en adviesfunctie van de GGD versterken we door in te zetten op:

- 1) Verbreden en versterken onderzoekskwaliteiten om GGD-data beter te gebruiken voor meer gezondheidswinst van de inwoners van Twente en het verdiepen in methoden voor kwalitatief onderzoek.
- 2) Verbreden en versterken kenniscapaciteit; meer kennis over handelingsperspectieven die normaliseren en demedicaliseren.
- 3) Versterken adviescapaciteit; meer ruimte om proactief lokaal te functioneren als sparringpartner.

De geleerde lessen en opgedane kennis van de activiteiten die hiervoor uitgevoerd zijn en worden, zullen na het stoppen van de financiering gebruikt worden in het reguliere werk van de GGD. Bij en met gemeenten moet worden nagedacht over de wijze waarop vanaf 2026 of 2027 succesvolle ontwikkelingen kunnen worden doorgezet.

In het regeerprogramma heeft het kabinet opgenomen om het bestaande IZA te verbreden, te intensiveren en te concretiseren in een aanvullend zorg- en welzijnsakkoord tot en met 2028. In dit nieuwe akkoord staan de gelijkwaardigere toegang tot zorg en welzijn en het afwenden van het arbeidsmarkttekort centraal. De regering wil dit akkoord voor het einde van 2024 sluiten.

De GGD is aangehaakt op de ketenaanpakken vanuit het GALA en de projecten onder het regioplan (voortkomend uit het IZA) die de dienstverlening van de GGD (in)direct raken. De ketenaanpak Kansrijke Start heeft een sterke link met het werk van de JGZ vanwege de focus op de eerste 1000 dagen van een kind, voor en na de geboorte. Twentse Koers stimuleert en ondersteunt de regionale inzet op Kansrijke Start door inzet van een projectleider, de JGZ sluit aan bij deze ontwikkeling met extra inzet van uren. Ook haakt de GGD aan op de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG). Deze ketenaanpakken vergen een lange termijn investering terwijl de toekomstige financiering nog onduidelijk is. Gezamenlijk met Twentse Koers trekt de GGD ook op in de thema's Mentaal welbevinden (JGZ bijvoorbeeld in relatie tot jongeren en ook onderdeel van gezonde schoolaanpak), bestaanszekerheid/kinderarmoede, middelengebruik en positieve gezondheid, door het bieden van inhoudelijke expertise. Voor de ketenaanpakken en de thema's binnen het regioplan moet worden nagedacht over de wijze waarop de GGD vanaf 2026 gezien de onzekere financiering een bijdrage kan blijven leveren.

Diverse ontwikkelingen in de Rijksbegroting 2025 vergen inzet van de JGZ

Door de brede sociaal-medische kennis van het opgroeiende kind, kunnen de JGZ-professionals goed normaliseren en vroegtijdig problemen signaleren en voorkomen. Voor wat betreft de verbinding tussen de JGZ en de Jeugdhulp ambiëren we te participeren in actielijn 3 van de Samenwerkingsagenda: Samenwerken met de sociale basis. Die raakt ook aan de opgaven geformuleerd in de Hervormingsagenda Jeugd waarbij de JGZ de (sterke) sociaalpedagogische basis die daarin gewenst is, mede vorm wil geven. Het versterken van de toegang wordt daar als een speerpunt genoemd. Doel van deze actielijn is dan ook de samenwerking in de lokale toegang te versterken en een tactisch platform waar aanbieders, organisaties en gemeenten samenkomen samen te stellen. In dit platform kunnen afspraken worden gemaakt over wanneer we wel en niet verwijzen, over wederzijdse ondersteuning van jeugdhulp en sociaal domein en over structurele kennisvermeerdering.

We zien regionaal en lokaal dat onze partners een steeds groter beroep doen op inzet van bovengenoemde brede sociaal-medische kennis van het opgroeiende kind. De JGZ ondersteunt deze ontwikkelingen omdat ze bijdragen aan het veilig en gezond opgroeien van kinderen in Twente en het door JGZ ingezette toekomstbestendig werken sluit hier goed op aan. De resultaten uit de gezondheidsmonitor Jeugd onderbouwen de toename van vraagstukken waarbij inzet van de JGZ gewenst is.

Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) en landelijke nota

Gezondheidsbeleid

In de VTV die eind 2024 gepubliceerd zal worden, zal de focus liggen op twee generaties: de jongeren van 2024 (12-24 jaar) en de 50- plussers van 2024 (50-67 jaar). In het algemeen wordt verwacht dat problemen met mentale gezondheid bij jongeren van nu zal doorzetten in hun toekomst. Daarmee hebben zij ook een grote invloed op de volgende generatie. Ook in de toekomst blijft bestaansonzekerheid samenhangen met gezondheidsachterstanden.

De 50-plussers van 2024 gaan de fase in die vóór het moment van ouderdom en verminderde zelfredzaamheid zit. Hoe kunnen zij zo lang mogelijk vitaal en actief deelnemen aan de samenleving. Met daarbij oog voor klimaatverandering en de impact daarvan op gezondheid, zoals sterfte als gevolg van hitte, overstromingen, toename van huidkanker en infectieziekten die beter overleven in ons klimaat.

Het benutten van EHealth toepassingen, zoals het benutten van kansen rondom Virtual Reality (VR) en Artificial Intelligence (AI), zijn noodzakelijk in antwoord op de stijgende en veranderende (complexere) zorgvraag waar we als maatschappij mee worden geconfronteerd. De VTV vormt input voor de landelijke nota gezondheidsbeleid die in zijn plaats weer richting geeft aan de lokale nota gezondheidsbeleid van gemeenten. De huidige landelijke nota gezondheidsbeleid heeft een looptijd

van 2020 tot en met 2024. Daarmee heeft het Rijk een opdracht om in 2025 een nieuwe landelijke nota gezondheidsbeleid vast te stellen. De huidige nota is in samenspraak met VNG, GGD'en en een afvaardiging van gemeenten opgesteld. Ook is er gebruik gemaakt van meerdere interdepartementale overleggen. De verwachting is dan ook dat het kabinet eenzelfde werkwijze zal hanteren.

Investeren in personeel is cruciaal

Arbeidsmarkt

SamenTwente ervaart een voortdurende krappe arbeidsmarkt. Hoewel vacatures grotendeels nog worden ingevuld vergt dit steeds meer investering in tijd en middelen. Dit vraagt om een andere meer gerichte benadering van de arbeidsmarkt. Naast de reeds versterkte focus op specialistische gebieden, zoals recruitment en employer branding, zijn aanvullende maatregelen, zoals investeren in automatisering noodzakelijk.

Duurzame inzetbaarheid

Er is een steeds grotere uitdaging, zowel vanuit de eigen strategische HR-agenda als het kabinetsvoornemen om met sociale partners, mensen gezond en vitaal hun pensioen te laten halen. Dit vraagt investeringen in onder andere leiderschap en vakmanschap. Ook doet het een beroep op de wendbaarheid van de organisatie en individuele medewerker.

Daarnaast speelt de verharding van de maatschappij en de bijbehorende toename van agressie richting onze medewerkers een grote rol op de inzetbaarheid van onze medewerkers. Het aantal incidenten met agressie richting medewerkers van SamenTwente neemt zichtbaar toe. Meer en meer komen onze medewerkers in situaties terecht waar zij fysiek of verbaal gedrag tegen komen. Dit in combinatie met toename van de volume en complexiteit van de vraagstukken, heeft effecten op de psychosociale arbeidsbelasting van de medewerkers en vraagt van SamenTwente hierin extra maatregelen te nemen om haar medewerkers gezond, veilig en vitaal aan het werk te houden. Dit betekent dat onze organisatie proactief moet handelen en dat we samen moeten investeren op kennis en ontwikkeling.

Flexibele arbeid

De wetgever beperkt meer en meer de mogelijkheden voor het inzetten van een flexibele schil. Flexwerk dat nog wel juridisch mogelijk is wordt steeds duurder. Op korte termijn speelt het toezicht op de wet DBA, maar er komt de komende jaren meer nieuwe wetgeving, zoals wetsvoorstel verduidelijking arbeidsrelatie en rechtsvermoeden (Wvbar - 2026) en wetsvoorstel meer zekerheid voor flexwerkers (Wmzf - 2026).

De uitvoering van deze wetgeving en de gevolgen daarvan op de uitvoering van ons werk zal daarom blijvende aandacht vragen en mogelijk leiden tot grotere risico's, arbeidsrechtelijk en financieel. Indien wetsvoorstellen definitief worden zal waar nodig beleid en praktijk worden aangepast. Door, naast de monitoring van individuele inzet, ook de totale inzet van flexibele arbeid jaarlijks te toetsen aan (wijzigende) wetgeving zorgen we ervoor dat we hier tijdig op anticiperen.

Toenemende digitalisering en informatisering

Van alle Twentse inwoners tot 38 jaar heeft SamenTwente een JGZ-dossier. Ook voor de bescherming van de gevoelige informatie over onze inwoners bij bijvoorbeeld Veilig Thuis Twente, Openbare en Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) en Infectieziektebestrijding (waaronder Covid-19 en SOA) is SamenTwente verantwoordelijk. Door de structurele begrotingsuitbreiding van 2025 met € 1,2 miljoen zijn we in staat om de algemene basis te verstevigen, kwetsbaarheid te verminderen en sneller te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Dit is noodzakelijk want de ontwikkelingen gaan snel. In deze ontwikkelingsbrief noemen we enkele grote nieuwe ontwikkelingen in relatie tot nieuwe wet- en regelgeving.

Mensgericht

De EU heeft de jaren 2020 t/m 2030 benoemd tot 'digital decade'. Transparantie richting de burger over de omgang met diens gegevens is één van de speerpunten, evenals het vrij kunnen uitwisselen van data. In dat verband noemen we de ontwikkeling van de (Europese) Digitale Identiteit, de

Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO), de European Health Data Space (EHDS) en de Data-verordening. We onderzoeken welke inzet dit van SamenTwente vraagt.

Artificiële intelligentie (AI) en algoritmen

In verband met de snelle technologische ontwikkeling en om te voldoen aan de AI-verordening zal SamenTwente kaders en beleid voor de omgang met AI ontwikkelen en vaststellen. Daarnaast maken we in een register het gebruik van algoritmen inzichtelijk. AI-toepassingen zullen worden getest voor een verantwoord gebruik, bijvoorbeeld ten behoeve van informatie-gestuurd werken. We zien ook een toenemende vraag van externe partijen naar databestanden van SamenTwente om na koppeling aan andere bestanden met behulp van AI te worden onderzocht. Het is essentieel een ethisch kader vast te stellen om te voorkomen dat burgers hier nadeel van kunnen ondervinden.

Cybersecurity en weerbaarheid

SamenTwente is een essentiële entiteit in de zin van de komende Cyberbeveiligingswet (NIS2). SamenTwente is resp. wordt wettelijk verplicht om te voldoen aan de informatiebeveiligingsnormen NEN7510 en BIO 2.0. Dit gaat veel vragen van de organisatie en haar medewerkers voor wat betreft kennis, kunde, bewustwording en governance. In 2025 wordt de formatie op orde gebracht en worden visie en beleid verder vormgegeven. Vanaf 2026 wordt dit beleid verder uitgevoerd en regionale samenwerking versterkt.

7. Ontwikkelingen met (mogelijk) financiële impact

7.1 Ontwikkelingen met nog onbekende financiële impact op de begroting 2026 en verder

Beter voorbereid zijn voor een volgende infectieziekte crisis

Het kabinet heeft na de coronapandemie het grootschalige beleidsprogramma 'Pandemische paraatheid' opgestart, om bij een volgende pandemie beter paraat te zijn en een crisis te voorkomen. Het programma wordt landelijk gefinancierd, maar voor 2026 is nog onduidelijk of de financiële middelen voldoende dekkend zijn voor de te maken kosten. Daarbij is de verwachting dat de opdracht voor GGD'en wel blijft bestaan. Voor de GGD betekent dit dat zij in geval van onvoldoende financiële middelen, moet kijken hoe er uitvoering gegeven kan worden aan de reguliere werkzaamheden in combinatie met de bijkomende extra werkzaamheden. Of dat er extra budget nodig is om te kunnen voldoen aan datgene wat van de GGD gevraagd wordt. Om beter voorbereid te zijn op een volgende pandemische infectieziekte wordt ingezet op onderstaande onderwerpen:

1. Implementatie LFI

In opdracht van VWS is er een nieuwe landelijke crisisorganisatie ingericht die verbonden is aan het RIVM: Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding (LFI). Het LFI geeft via het ministerie van VWS-sturing aan een snelle opschaling van de medisch-operationele processen in het geval van een uitbraak van een A-infectieziekte die om landelijke bestrijding vraagt.

Voor GGD Twente (en andere onderdelen van Samen Twente) geldt dat zij zich moet aansluiten op bepaalde (uniforme) werkwijzen van het LFI. Dit heeft impact op bijvoorbeeld (onderdelen van) bedrijfsvoering en primaire werkprocessen.

2. Versterking van de infectieziektebestrijding

In 2023 en 2024 heeft GGD Twente met het tweejarige programma 'versterking infectieziekten en pandemische paraatheid (VIP)' de infectieziektebestrijding versterkt. In 2025 en 2026 wordt deze versterking bestendigd. In 2025 wordt bekend in welke vorm de SPUK-gelden omgezet worden in structurele financiering en of er een korting op de SPUK wordt doorgevoerd voor 2026 en wat dat dan betekent voor de bestendiging van de versterking van infectieziekte bestrijding

3. IV-landschap

Een up-to-date landelijk dataplatform en goed functionerende informatievoorziening (ICT-systemen, dataopslag en -verwerking) zijn randvoorwaardelijk om voorbereid te zijn op een (pandemische) crisissituatie. Met een meerjarige investering van het ministerie van VWS werken GGD GHOR Nederland en het RIVM aan een nieuw, up-to-date, landelijk dataplatform en informatievoorziening. Elke GGD moet mee in de ontwikkeling om haar rol op het gebied van infectieziektebestrijding binnen gestelde kaders te kunnen blijven uitvoeren, maar ook hierbij worden landelijk nog geen middelen beschikbaar gesteld.

Publieke gezondheid nieuwkomers

De huidige regering heeft in haar hoofdlijnenakkoord maatregelen aangekondigd. Over het toekomstige asielbeleid is nog veel onzeker en daarmee is ook de (financiële) impact voor GGD Twente onbekend. Wat we wel weten is dat de bezetting van de COA-opvang stijgt (van 55.690 in 2023 naar 149.400 in 2026). Daarnaast kunnen mogelijke ontwikkelingen rondom de spreidingswet en de verdeling van de opvang van vluchtelingen impact hebben op de instroom van vluchtelingen in de regio Twente. De tendens daarbij naar steeds kleinere locaties, maakt voor de GGD zorg leveren inefficiënter en dus duurder. Een hogere instroom van vluchtelingen in onze regio betekent ook een toename op taken van de GGD in de technische hygiënezorg op opvanglocaties, de toename van voorlichtingen en de gezondheidsbevordering voor vluchtelingen. Naast de groep vluchtelingen die via het COA binnenkomen, zijn er ook vluchtelingen uit Oekraïne die onder een afzonderlijke regeling vallen. In oktober 2024 is bekend geworden dat gemeenten in Twente op korte termijn nog 1.500 extra opvangplekken moeten regelen voor Oekraïners.

De juiste zorg aan vluchtelingen, is intensiever (en daarmee duurder), door onder meer de inzet van tolken, het geven van voorlichting en het uitzoeken van en indien nodig inhalen van vaccinaties en een uitgebreide intake. Ook is er relatief vaak sprake van trauma's en daardoor een extra ondersteuningsnoodzaak. We verwachten dat de inzet van het vluchtelingenteam ook in 2026 en verder nog nodig is. Dit vluchtelingenteam heeft ook een nauwe samenwerking met Publieke gezondheid asielzoekers. Hieronder valt de voorlichting die gegeven wordt aan asielzoekers.

Financiering voor zorg aan Oekraïense vluchtelingen wordt verlaagd

De financiering voor het bieden van jeugdgezondheidszorg aan Oekraïense vluchtelingen, die de JGZ ontvangt van de gemeenten, wordt vanaf 2026 waarschijnlijk verlaagd. Dit op basis van de voorjaarsnota 2024 van het Rijk. Het landelijke budget daalt van € 28 miljoen in 2025 naar € 7 miljoen in 2026. Daarna is er geen budget opgenomen in de Rijksvoorjaarsnota. Het Rijk ziet deze zorg steeds meer als reguliere zorg. Mocht deze financiering vanuit het Rijk niet toereikend zijn, dan zal de GGD samen met gemeenten moeten kijken hoe de taak uitgevoerd kan blijven worden. Het lijkt reëel om te verwachten dat er ook in 2026 behoefte is aan publieke gezondheidszorg voor vluchtelingen uit Oekraïne. En dus ook behoefte aan een opdracht inclusief financiering voor de uitvoering hiervan. De gemeente Wierden heeft vanuit de Veiligheidsregio de coördinerende taak overgedragen gekregen voor Twente. Ook voor 2026 is de wens om de bij deze taak behorende SPUK-regeling aan te vragen omdat de verwachting is dat de werkzaamheden in 2026 voortgezet moeten worden.

Hervormingsagenda en transformatie JeugdzorgPlus

Aan de Hervormingsagenda 2023-2028 ligt een besparingsopgave van 1 miljard ten grondslag. Dit moet volledig worden verwerkt in de gemeentelijke begrotingen. Landelijk is er een Deskundigencommissie aangesteld die begin 2025 een zwaarwegend advies geeft over de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen, ook in relatie tot de uitgavenontwikkeling. Als de beoogde besparingen niet in zijn geheel en/of pas later dan gepland gerealiseerd kunnen worden, dan kan de commissie zwaarwegend adviseren over:

- Voorstellen voor bijsturing of andere maatregelen om het financieel kader te realiseren;
- Wie verantwoordelijk is voor het dekken van eventueel ontstane tekorten.

Transformatie JeugdzorgPlus

Eén van de thema's uit de Hervormingsagenda is het terugdringen van residentiële jeugdhulp waar de transformatie van de gesloten jeugdhulp onderdeel van uitmaakt. Hiermee wordt bedoeld op de af- en ombouw van de gesloten jeugdhulp en de opbouw van volwaardige alternatieve methoden, zorgvormen en voorzieningen. Omdat er in Twente geen JeugdzorgPlus locaties zijn, wordt er op dit onderdeel bovenregionaal samengewerkt op het niveau van landsdeel Oost, dat bestaat uit de zeven Gelderse Jeugdhulpregio's, IJsselland en Twente.

Voor de transformatie van de residentiële Jeugdhulp wordt er vanuit de Hervormingsagenda Spuk-middelen beschikbaar gesteld op landsdeelniveau. Hoe deze gelden binnen landsdeel Oost worden verdeeld en wat dit betekent voor Twente is nog niet bekend. Hier wordt allereerst een bovenregionaal plan voor opgesteld.

Nieuwe ontwikkelingen rondom vaccinaties

Het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) blijft in ontwikkeling

We zien de laatste jaren dat nieuwe vaccinaties worden toegevoegd aan het programma, eind 2025 wil het kabinet starten met de prik tegen het RS-virus. De veranderingen hebben effect op de invulling van contactmomenten en het toerusten van personeel van de JGZ: het is een grote opgave om alle verandering goed en tijdig door te voeren. Een uitbreiding van het RVP wordt eerst gefinancierd door het RIVM en na enige tijd structureel opgenomen in het gemeentefonds.

Vaccinatievoorziening voor volwassenen

In de ontwikkelingsbrief 2025 werd gedeeld dat de Tweede Kamer voornemens is om een vaccinatievoorziening voor volwassenen te organiseren bij de GGD'en. Voor GGD Twente zou een dergelijke opdracht mogelijk meer consequenties hebben, omdat GGD Twente geen basisvoorziening reizigersadviesing heeft. Andere GGD'en hebben dit wel. Op dit moment heeft de besluitvorming nog steeds niet plaatsgevonden. Dit kan betekenen dat de geplande implementatie in 2025 niet gehaald

wordt en de ontwikkeling en uitvoering van de vaccinatievoorziening doorloopt in 2026. Het is nog onduidelijk hoe de financiering van de vaccinatievoorziening er uit gaat zien.

Seksuele gezondheid

GGD Twente voert de afgelopen jaren meer SOA-consulten uit dan volgens de Regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG) is afgesproken. Tot nu toe heeft GGD Twente dit op kunnen vangen. Dit is ook belangrijk om zo de zorgketen in Twente (met name huisartsenzorg) te ontlasten. Voor de afdeling seksuele gezondheid gelden in de jaren 2024, 2025 en 2026 meerdere ontwikkelingen die het aannemelijk maken dat het huidige aantal SOA-consulten niet uitgevoerd kan blijven worden. Onder andere de kortingen op de SPUK zullen een groot effect hebben op de afdeling seksuele gezondheid aangezien dit een grote financieringsstroom is (€ 1,1 miljoen).

Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming en impact hiervan op Veilig Thuis Twente

In de ontwikkelingsbrief van vorig jaar is reeds gesproken over het toekomstscenario. Besluitvorming rondom het inrichtingsvraagstuk van het regionaal veiligheidsteam (RVT) wordt verwacht in het vierde kwartaal van 2024 of het eerste kwartaal van 2025. De implementatie wordt verwacht in 2026 en 2027. In de hierover reeds verschenen documenten lijkt er gekozen te gaan worden voor een inrichting binnen een nieuw te vormen publieke organisatie, ondergebracht binnen een GR op de schaalgrootte van een GGD-regio. Er zijn nog verschillende opties rondom de taken van de jeugdreclassering en of deze wel of niet opgenomen gaan worden in het RVT. Definitieve besluitvorming over de inrichting vindt in de Tweede Kamer plaats. Naast het inrichtingsvraagstuk zijn er nog veel inhoudelijke en juridische zaken die verdere uitwerking behoeven. Voor Veilig Thuis Twente betekent dit dat er nog veel onduidelijkheden liggen in de (nabije) toekomst op dit punt.

7.2 Ontwikkelingen met bekende financiële impact op de begroting van 2026 en verder

Via de ontwikkelingsbrief en de begroting van 2025 hebben wij u geïnformeerd over dat onze organisatie is geconfronteerd met een aantal inhoudelijke en financiële (majeure) knelpunten. Eén van die knelpunten, het knelpunt Versterking informatieveiligheid en privacy, is door het algemeen bestuur per 2025 structureel opgelost. Dit geldt niet voor de overige knelpunten.

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in welke knelpunten dit zijn en wat de impact hiervan is op de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029. De knelpunten zijn te onderscheiden in 3 categorieën:

- A. Knelpunten gerelateerd aan volumeontwikkeling. Door een onontkoombare toename van het volume (aantal meldingen bijvoorbeeld) nemen de kosten ook toe.
- B. Knelpunten gerelateerd aan autonome personele ontwikkeling door bijvoorbeeld arbeidsmarkt krapte of door extra (wettelijke) taken.
- C. Overige knelpunten, zoals nog niet ingevulde taakstellingen uit het verleden.

Knelpunten (in € 1.000 excl. indexaties)	Soort	2026	2027	2028	2029
A. Knelpunten gerelateerd aan volumeontwikkeling:					
1. Veilig Thuis Twente – toename aantal meldingen	Structureel	983	983	983	983
2. Meldpunt zorgwekkend gedrag – toename door politiemeldingen	Structureel	117	117	117	117
3. Meldpunt woningvervuiling – toename aantal meldingen	Structureel	95	95	95	95
Subtotaal		1.195	1.195	1.195	1.195
B. Knelpunten gerelateerd aan autonome personele ontwikkeling:					
4. Forensische dienstverlening – landelijk tekort aan forensische artsen	Structureel	-	450	450	450
5. Milieu en Gezondheid – toename adviezen i.h.k.v. de Omgevingswet	Structureel	134	134	134	134
Subtotaal		134	584	584	584
C. Overige knelpunten:					
6. Invoering HR21	Structureel	262	262	262	262
7. Nog in te vullen taakstellingen	Structureel	158	158	158	158
Subtotaal		420	420	420	420
Totaal knelpunten		1.749	2.199	2.199	2.199

Toelichting op de knelpunten

1. Veilig Thuis Twente – toename aantal meldingen

Het aantal meldingen is sinds de laatste structurele formatie-uitbreiding van VTT in 2020 opnieuw sterk gestegen. Dat heeft als gevolg gehad dat bepaalde activiteiten niet of minder zijn gedaan, zoals voorlichting, deelname aan overleggen en werkgroepen en geen/verminderde inzet van gedragswetenschappers in gemeenten. Ondanks deze aanpassingen in de activiteiten van VTT, lukt het niet om de groei van 31% (tussen 2020 t/m 2023) in meldingen adequaat op te pakken en kampt VTT opnieuw met wachtlijsten. Dit vraagt een investering op korte termijn om de wettelijke taken te kunnen blijven uitvoeren. Zoals toegelicht in de ontwikkelingsbrief van vorig jaar zijn er drie scenario's uitgewerkt ter versterking van VTT. De scenario's zitten in de range van alleen focus hebben op de uitvoering (meldingen afhandelen/scenario 1) tot en met een volwaardig takenpakket voor inclusief een investering om preventief te kunnen werken (scenario 3). De financiële effecten

Van deze scenario's zitten in de range van € 0,98 miljoen in scenario 1 oplopend naar € 1,25 miljoen in scenario 2 en € 1,57 miljoen in scenario 3.

2. Meldpunt zorgwekkend gedrag – toename door politiemeldingen

Zoals in de ontwikkelingsbrief van 2025 al voorzien werd, blijven de meldingen bij het Meldpunt zorgwekkend gedrag stijgen. De stijging van het aantal meldingen vanuit de politie in 2023 van gemiddeld 4 naar gemiddeld 31 meldingen per maand, heeft doorgezet in het derde kwartaal van 2024 naar gemiddeld 87 meldingen per maand. Op dit moment worden deze extra meldingen opgevangen door uitbreiding van de formatie van het meldpunt gefinancierd door een subsidie van ZonMw (tot en met medio 2025). Om te voorkomen dat Twentse gemeenten zelfstandig de meldingen van de politie op moeten pakken, is continuering van de financiering noodzakelijk. Er zijn twee scenario's uitgewerkt voor de continuering van de financiering. Scenario 1 (€ 117.000) gebaseerd op de formatie zoals op het moment van schrijven gefinancierd door de subsidie van ZonMw. En scenario 2 (€ 256.000) waarin qua formatie wordt geanticipeerd op de verwachte workload van het meldpunt door de verdere stijging van het aantal politiemeldingen van 2024. In enkele Twentse gemeenten worden zogenoemde Wijk GGD'ers ingezet. Zij worden vroegtijdig ingezet bij mensen die hulp nodig hebben om problematiek zoveel als mogelijk te voorkomen. Deze inzet kan in de toekomst mogelijk bijdragen aan het verlagen van het aantal meldingen dat wordt gedaan bij het Meldpunt zorgwekkend gedrag. Het kabinet zet de komende regeerperiode onder meer in op het overhevelen van werkzaamheden van de politie naar ter zake deskundige organisaties door onder andere een scherpere triage op de 112-meldkamer, inzet van het Meldpunt zorgwekkend gedrag en verbeterde samenwerking tussen politie en zorgprofessionals. Met het oog op deze voorgenomen overheveling is een goed toegerust Meldpunt zorgwekkend gedrag van extra groot belang.

3. Meldpunt woningvervuiling – toename aantal meldingen

In 2024 heeft het meldpunt woningvervuiling haar wachtlijsten weggewerkt met behulp van een extra tijdelijke financiering tot eind 2025. Met de extra financiering is het meldpunt formatief uitgebreid met een verpleegkundige. Als de tijdelijke investeringen vanaf 2026 niet structureel worden, zal dit grote effecten hebben voor het meldpunt woningvervuiling. De weggewerkte wachtlijst zal weer toenemen als gevolg van een te lage bezetting op het meldpunt en toenemende problematiek als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen. Door de lange wachtlijsten moeten inwoners lang wachten op hulp, wat vrijwel altijd betekent dat de problematiek verergert. Het gaat hier om een doelgroep die kwetsbaar en doorgaans zorg mijdend is. Door lange wachttijden is de kans aanwezig dat de hulpbehoevenden, bij niet directe inzet van hulp, motivatie en vertrouwen verliest om de woning leefbaar te maken. Of dat contact met de (lokale) hulpverlening verloren gaat. Deze zorgcontacten zijn voor het meldpunt woningvervuiling voorwaardelijk om de coördinatie op te pakken. Daarnaast is het bij een wachtlijst niet altijd mogelijk om spoedmeldingen op tijd op te pakken. Hierdoor kunnen bij andere instanties of in de zorg problemen ontstaan en onnodige dure kosten worden gemaakt.

4. Forensische dienstverlening – landelijk tekort aan forensische artsen en extra uitkering gemeentefonds

In verband met extreme krapte op de arbeidsmarkt zijn wij bijna volledig afhankelijk van ZZP-forensische artsen. Wij doen er alles aan om een code zwart te voorkomen. Een code zwart houdt in dat er in Twente geen forensisch arts beschikbaar is. Dit leidt tot veel maatschappelijk leed bij bijvoorbeeld Euthanasie en bij lijkschouwingen. Het inhuren van ZZP-artsen leidt tot extra kosten. Het algemeen bestuur heeft besloten om de begroting van forensische geneeskunde incidenteel voor 3 jaar (2024-2026) te verhogen met € 450.000. Voor 2027 moet er nog een besluit genomen worden. Ten behoeve van de financiering van de wettelijke uitbreiding van de taken van de gemeentelijke lijkschouwer is voor de periode 2026-2031 jaarlijks extra € 3,2 miljoen naar de algemene uitkering gemeentefonds overgeheveld. Analyse van de september circulaire 2024 leert dat de Twentse gemeenten vanaf 2026 t/m 2031 jaarlijks € 115.000 extra ontvangen voor de uitvoering van de lijkschouwen die door de forensische artsen van GGD Twente worden uitgevoerd. Voor de jaren 2032 en verder dient door het Rijk over het structureel toekennen van middelen nog een besluit genomen te worden.

5. Milieu en Gezondheid – toename adviezen i.h.k.v. de Omgevingswet

In de samenleving wordt steeds meer waarde gegeven aan een gezonde leefomgeving, waarbij de komst van de Omgevingswet in 2024 een belangrijke aanjager is. Vanuit deze wet zijn gemeenten gebonden aan het inwinnen van gezondheidsadvies. Daarnaast staat het team Milieu en Gezondheid

paraat als er crisisachtige (milieu)situaties spelen in gemeenten waarbij er beantwoording van maatschappelijke vragen, zorgen of advisering nodig is op gezondheid. De expertise van de GGD is in deze situaties van essentieel belang. Denk in het bijzonder aan situaties waarbij er onrust ontstaat in de samenleving over gezondheid door blootstelling aan schadelijke stoffen, na een incident of bij extreme weersomstandigheden en bij veranderingen in wetgeving en normwijzigingen. Om aan de toenemende vraag te kunnen voldoen ontvangt GGD Twente tijdelijk extra financiering tot eind 2025. Voor 2026 is het van belang dat de investeringen gecontinueerd worden. Gemeenten zijn immers verplicht om gezondheidkundig advies in te huren voor bepaalde vraagstukken uit de omgevingswet en de GGD moet kunnen voldoen aan deze vraag. Bovendien ziet de GGD Twente een toename aan crisissituaties als gevolg van extreme weersomstandigheden en dit zal naar verwachting in de toekomst alleen maar meer toenemen.

6. Invoering HR21

Vanwege de overgang naar het nieuwe functiewaarderingssysteem HR21 ontstaat een structureel knelpunt. Het structurele effect voor de begroting is € 262.000. We onderzoeken op welke wijze we de effecten van HR21 binnen de kaders van de begroting kunnen oplossen. Dit wordt een opgave. Via onze planning & control cyclus gaan we hierover rapporteren.

7. Nog in te vullen taakstellingen

Via onze tussentijdse rapportages en de jaarstukken is het algemeen bestuur geïnformeerd dat door het vertrek van de Twente Board en de provincie Overijssel uit het Twentehuis, er nog een in te vullen taakstelling resteert van € 88.000. Het huisvesten van de Twente Board in het Twentehuis was een taakstelling vanuit de veranderopdracht Regio Twente die niet structureel ingevuld kan worden zoals ten tijde van de ontvlechting Regio Twente was bedacht. We onderzoeken momenteel op welke wijze we deze taakstelling binnen de kaders van de begroting kunnen oplossen.

Vanaf 2022 zijn de energiekosten vanwege stijgende energieprijzen op de inkoopmarkt, stijgende energiebelasting en stijgende kosten voor het netbeheer, ook voor SamenTwente toegenomen. In de jaarrekening van 2023 presenteerden we een structureel tekort van € 245.000. Inmiddels is dit tekort in 2024 afgenomen naar € 70.000 vanwege de structurele investering in Ledverlichting in het Twentehuis. Voor het dekken van het resterende tekort in de servicekosten van het Twentehuis onderzoeken we momenteel welke energiebesparende maatregelen we verder kunnen treffen om het tekort te kunnen verkleinen.

8. Financieel-technische kaders voor de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

De begrotingskaders zijn in 2020 door de gemeenten via het portefeuillebeeraad Middelen opnieuw herijkt. SamenTwente voert deze uitgangspunten jaarlijks door in de begroting. De (geactualiseerde) begroting van het lopende begrotingsjaar vormt in eerste aanleg het financiële kader voor de begroting van het komende begrotingsjaar.

Loon- en prijsontwikkeling

De loon- en prijsstijgingen blijven uiteindelijk veruit de belangrijkste factor van de ontwikkeling van onze begroting en van de gemeentelijke bijdrage. De looncomponent werkt bovendien het zwaarst door, ca. 75% van onze kosten bestaat namelijk uit salarislasten. Jaarlijks doen de gemeenten ons als verbonden partij de uitwerking voor de mee te nemen loon- en prijsontwikkelingen als uitgangspunt voor de begroting. Deze uitgangspunten nemen wij over.

Loonontwikkeling

De cao 2024-2025 (15 maanden, t/m maart 2025) is verwerkt in de loonindex voor de begroting 2025. Er is nog geen principeakkoord voor de rest van 2025 en 2026. Volgens de uitgangspunten van de Twentse gemeenten wordt de actuele salarisstaat inclusief sociale lasten per 31-12-2024 als uitgangspunten gehanteerd. Deze salarisstaat wordt verhoogd met 4,7% voor 2025 (gebaseerd op de concept Macro Economische Verkenning van 2025). Voor het jaar 2026 gaan we uit van een verdere stijging van 2,1% (ook op basis van de Macro Economische Verkenning 2025). Dit leidt tot een totale stijging van 6,8%, maar omdat we in de begroting van 2024 hebben gerekend met een stijging van 5,3%, is per saldo de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage voor de loonkosten **1,5%**. De exacte financiële uitwerking vindt plaats in de begroting van 2026. In overeenstemming met afspraken met het algemeen bestuur wordt een verschil op de loonsom (overschot of tekort), voor zover het CAO-ontwikkelingen of mutaties in de werkgeverslasten betreft, indien nodig separaat met de gemeenten verrekend via de tussentijdse rapportage of via de jaarstukken.

Prijsontwikkeling

Voor de prijsontwikkeling nemen we de prijsontwikkeling zoals het CBP deze per september 2024 bij de Macro-Economische Verkenning (MEV) publiceert als uitgangspunt. Het Rijk stelt deze werkelijke inflatoire effecten achteraf nog bij. Deze bijstelling hebben we nog niet in onze prijsontwikkeling verwerkt als we uitgaan van het prijspeil van de vorige begroting. Daarom worden de correcties over deze 3 jaren alsnog meegenomen voor de bepaling van de totale prijsontwikkeling voor het begrotingsjaar 2026. Dit leidt tot een inflatiecorrectie ten opzichte van de begroting 2025 van **4,9%**.

Jaar	% al verwerkt	% MEV-2025	2026 wordt
2023	4,80%	5,80%	1,00%
2024	3,50%	4,50%	1,00%
2025	2,00%	2,70%	0,70%
2026	-	2,20%	2,20%
Inflatiecorrectie 2026			4,90%

Vervangingsinvesteringen

De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvesteringen.

Weerstandsvermogen/reserves en voorzieningen

Er wordt weerstandsvermogen aangehouden zodat de organisatie zelf in staat is om risico's op te vangen. Een kwalitatieve risicoanalyse is de basis voor deze buffers. Onze gemeenschappelijke regeling beschikt over een nota reserves en voorzieningen die de basis vormt voor ons weerstandsvermogen maar ook regels bevat hoe wij omgaan met reserveringen en voorzieningen.

Uitgangspunten meerjarenraming 2027-2029

Bij de opstelling van de meerjarenraming gaan we uit van de loon- en prijsontwikkeling meerjarig geraamd door het CPB in de verzamelde bijlagen van de concept Macro Economische Verkenning:

Jaar	Looncompensatie	Prijscompensatie	Aantal inwoners	Aantal jeugdigen 0-18
2027	4,90%	2,20%	640.806	118.254
2028	4,30%	2,20%	640.806	118.254
2029	4,30%	2,20%	640.806	118.254

Voor de meerjarenraming 2027-2029 wordt het aantal inwoners gefixeerd op het aantal zoals gehanteerd in de begroting 2026.

Onvoorziene uitgaven

Conform besluit van het algemeen bestuur wordt voor post onvoorzien € 45.000 als last geraamd met een even hoge onttrekking uit de algemene reserve ter dekking.

Tarieftaken

Voor taken, die niet via de algemene bijdrage van gemeenten worden bekostigd, gelden tarieven die alle bedrijfskosten moeten afdekken. Denk bijvoorbeeld aan taken op het gebied van Inspectie & Hygiëne en forensische geneeskunde. Deze tarieven, gerelateerd aan een reëel te verwachten omzet, dienen tenminste een kostendekkend exploitatieresultaat op te leveren. Dit sluit aan bij de wet Markt en Overheid. In de risicoparagraaf zijn risico's benoemd voor de tarieftaken indien bijvoorbeeld in enig jaar de opbrengst lager uitvalt dan begroot.

Samenwerking in coalition of the willing

De coalitions of the willing activiteiten (maar ook maatwerk/projecten) hebben geen invloed op de gemeentelijke bijdrage, omdat de kostenverrekening tussen de deelnemende partijen op basis van onderlinge afspraken worden verrekend.

Aantal inwoners en verdeling gemeentelijke bijdrage

In de [gemeenschappelijke regeling SamenTwente](#) is in artikel 7.2 opgenomen hoe we de verschuldigde gemeentelijke bijdrage per gemeente berekenen. De gemeentelijke bijdrage 2026 (excl. de bijdrage jeugdgezondheidszorg) wordt verdeeld op basis van de inwoneraantallen per 1 januari 2024 (cijfers CBS) en de bijdrage voor de jeugdgezondheidszorg op basis van het aantal jeugdigen 0-18 per 1 januari 2024 (cijfers CBS). In de bijlage treft u een overzicht aan van de aantallen jeugdigen en inwoners. Volgens het BBV is het niet toegestaan om de gemeentelijke bijdrage voor overhead op te halen via taakveld overhead (voor zover het geen overhead activiteiten betreft). Hierdoor verantwoorden wij sinds 2018 de bijdragen voor overhead onder de baten bij de taakvelden niet zijnde overhead. Dit doen we door taakveld overhead te verdelen over de overige taakvelden. Deze verdeling vindt extracomptabel plaats op basis van lastenomvang van de directe taakvelden.

Euregio

Vanuit de overgang van Regio Twente heeft SamenTwente twee medewerkers voor rekening van Euregio in dienst. Zij verrichten hun werkzaamheden volledig ten behoeve van deze organisatie. Alle kosten van deze medewerkers, worden net zoals onder Regio Twente, in rekening gebracht bij Euregio. Mocht er voor deze medewerkers geen werk meer zijn, ontstaat er bij ons als werkgever de verplichting om een werkeloosheidsuitkering (met een bovenwettelijke regeling voor ambtenaren) te betalen. Deze verplichting wordt volledig ten laste gebracht van Euregio. Indien onverhoopt wegens ontoereikende financiële middelen Euregio niet aan deze verplichting kan voldoen, worden deze naar rato van het inwoneraantal verdeeld over de Nederlandse Euregio lidgemeenten. Dit is in overeenstemming met artikel 3 lid 1 van de Overeenkomst tussen Regio Twente en Regio Achterhoek inzake garantstelling financiële verplichtingen Euregio.

9. Bijlagen

9.1 Aantal inwoners en jeugdigen voor de begroting 2026

Gemeente	Aantal inwoners 01-01-2024	Aantal jeugdigen 01-01-2024
Almelo	74.317	13.729
Borne	24.639	5.112
Dinkelland	26.739	4.832
Enschede	161.738	27.521
Haaksbergen	24.359	4.337
Hellendoorn	36.264	6.848
Hengelo	83.058	14.437
Hof van Twente	35.446	6.139
Losser	23.376	4.225
Oldenzaal	31.794	5.838
Rijssen-Holten	38.675	8.965
Tubbergen	21.397	4.059
Twenterand	34.073	7.140
Wierden	24.931	5.072
Totaal	640.806	118.254

Onze passie is
verbonden met
een gezond,
veilig en vitaal
Twente, voor
iedereen.

Gezond,
veilig
& vitaal

Aan de raden van de deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling SamenTwente

Bezoekadres
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

Postadres
Postbus 1400
7500 BK Enschede

Contact
053 4876 65 43

Kvk nummer
08195873

Betreft
Ontwikkelingenbrief
en kaders begroting
2026

Dagtekening
Enschede,
15 januari 2025

Ons kenmerk
2024-000828

Uw kenmerk
-

Geachte raad,

Met deze ontwikkelingenbrief en kaders begroting 2026 informeren wij u op hoofdlijnen over de beleidsinhoudelijke en financiële ontwikkelingen van de begroting. De ontwikkelingenbrief is op 15 januari 2025 behandeld in het algemeen bestuur. De ontwikkelingenbrief is het startpunt van onze jaarlijkse planning en control cyclus en vormt daarmee de opmaat naar de begroting van 2026.

Opbouw ontwikkelingenbrief

In deze brief schetsen wij de lange termijnontwikkelingen, trends en concrete gebeurtenissen of veranderingen die impact hebben op onze begroting. Deze brief vormt het startpunt van het proces van de begroting 2026. We geven ook een beeld van het financieel perspectief vanaf 2026. We zien dat onze organisatie zowel op de korte termijn als de middellange termijn te maken krijgt met verschillende ontwikkelingen die impact hebben op onze begroting. Soms zijn deze ontwikkelingen al zo duidelijk dat ze vertaald kunnen worden in de begroting. En van sommigen ontwikkelingen weten we dat ze effect gaan hebben, maar hebben we op dit moment onvoldoende zicht op omvang en tijdstip. Al deze ontwikkelingen leest u integraal terug in deze brief. De uiteindelijke cijfermatige effecten en besluitvorming waarmee onder meer de inwonerbijdrage wordt bepaald, volgt bij het maken van de ontwerpbegroting 2026. Deze begroting wordt in het voorjaar van 2025 opgesteld en wordt uiterlijk eerste week van april 2025 voor een zienswijze aan uw raad aangeboden.

Kerntakendiscussie en de kaderbrief Twentse zienswijze

Zoals in onze vorige ontwikkelingenbrief toegelicht heeft ons algemeen bestuur besloten om een kerntakendiscussie te voeren. De aanleiding voor dit besluit lag in een voorstel om extra middelen beschikbaar te stellen voor een aantal majeure inhoudelijke opgaven en financiële knelpunten. Het bestuur wil inzicht in de taakuitvoering (onder meer inzicht in wettelijke en niet-wettelijke taken), het ambitieniveau en de daarbij horende middelen. Het algemeen bestuur wil een fundamentele inhoudelijke discussie voeren die gericht is op de toekomst. Tijdens de zomerperiode zijn de taken van SamenTwente in beeld gebracht. In werksessies is door medewerkers van de gemeenten en van SamenTwente nagedacht over mogelijkheden om taken niet meer of anders uit te voeren. De effecten van mogelijke keuzes worden nu uitgewerkt. Dit moet leiden tot voorstellen waarover het algemeen bestuur van SamenTwente besluiten moet nemen. Op 16 oktober 2024 heeft de eerste raadsbijeenkomst plaatsgevonden. In het gemeentehuis van Almelo zijn 25 raadsleden uit vrijwel alle gemeenten bijgepraat en hebben de mogelijkheid gehad om mee te denken over de kerntakendiscussie.

Via de kerntakendiscussie geven wij bovendien actief invulling aan de Kaderbrief Twentse zienswijze. Deze zienswijze is bij de behandeling van de begroting 2025 ontvangen van diverse gemeenteraden. Via de kaderbrief worden alle gemeenschappelijke regelingen opgeroepen om te anticiperen op de gemeentelijke bezuinigingsopgaven in verband met het ravijnjaar. Via de kerntakendiscussie neemt SamenTwente als verlengd lokaal bestuur haar verantwoordelijkheid hierin.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
dagelijks bestuur,
secretaris,

voorzitter,

S. Engbers (plaatsvervangend)

drs. C.F.M. Bruggink

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van de bestuurlijke begeleidingscommissie kerntakendiscussie en het dagelijks bestuur

16 december 2024

Openbaar	Registratienummer	Datum
Ja	2025-000001	15 januari 2025
Agendapunt	Onderdeel SamenTwente	
B3	Directie	

Onderwerp

Uitbreiding incidenteel budget kerntakendiscussie

Voorstel

1. Het toegekende incidentele budget voor de kerntakendiscussie met € 25.000 te verhogen van € 140.000 naar € 165.000.
2. Deze verhoging als volgt te dekken:
 - a. het bedrag van 2024 van € 10.000 ten laste te brengen van het verwachte positieve exploitatiesaldo van de 2^e Berap 2024;
 - b. het bedrag van 2025 van € 15.000 ten laste te brengen van het reguliere beschikbare budget.

Inleiding

Op 14 februari 2024 heeft u besloten een discussie te willen voeren over de kerntaken van SamenTwente. Op basis van bestuurlijke besprekingen is een opdracht geformuleerd en op 27 maart 2024 heeft u ingestemd om voor deze opdracht € 140.000 budget beschikbaar te stellen. Naar aanleiding van een meervoudige aanbestedingsprocedure heeft vervolgens Lysias Advies (*hierna: Lysias*) opdracht gekregen op de kerntakendiscussie te begeleiden. Lysias heeft in de bestuurlijke begeleidingscommissie van 28 november jl. inzicht gegeven in de besteedde uren en naar aanleiding hiervan is door Lysias een offerte voor meerwerk ingediend.

Beoogd effect

Uitvoering geven aan de kerntakendiscussie.

Argumenten

- 1.1. *Het proces van de kerntakendiscussie heeft meer inzet heeft gevraagd dan aan de voorkant was voorzien.*

In de vergadering van de bestuurlijke begeleidingscommissie heeft Lysias toegelicht dat er meer uren besteed zijn dan aan de voorkant was voorzien. In de aanvullende offerte zijn de redenen inzichtelijk

gemaakt waarom er extra inzet (meerwerk) nodig was. Er zijn bijvoorbeeld aan de voorkant meer individuele afspraken nodig geweest om tot een goede opdrachtformulering te komen. Daarnaast heeft u uit de beelden van de voorfase besloten om de opdracht uit te breiden met een onderdeel samenwerking.

1.2 De opdracht is verlengd

Tijdens de bestuurdersdag op 25 september 2024 werd duidelijk dat het proces niet zorgvuldig genoeg afgerond kan worden binnen het eerder afgesproken tijdspad. Besloten is om het proces met 3 maanden te verlengen, tot 1 april 2025. Dit heeft voor Lysias tot gevolg dat in het proces verschillende extra overlegmomenten nodig zijn en daardoor extra uren gemaakt moeten worden.

1.3 Het is een taakstellend budget

In de offerte heeft Lysias inzichtelijk gemaakt welke uren zij nodig hebben om de opdracht te kunnen voltooien. De begeleidingscommissie heeft met Lysias afgesproken dat gedurende de looptijd van de opdracht, niet nog een nieuwe vraag om aanvullend budget mag komen. Er is dus sprake van een taakstellend budget.

2.1 De aanvullende kosten worden deels in 2024 en deels in 2025 verwacht

Omdat de opdracht verlengd is naar 2025, heeft Lysias in de offerte inzichtelijk gemaakt welk deel van de kosten zij in 2024 verwachten en welk deel in 2025. Omdat het door u eerder beschikbare gestelde budget van € 140.000 ruimer was dan de initiële offerte van Lysias, bedraagt het nu nog te dekken bedrag afgerond € 25.000. De kosten van 2024 kunnen gedekt worden uit het verwachte positieve exploitatiesaldo van de 2^e Berap 2024. De kosten van 2025 kunnen gedekt worden uit het beschikbare materieel budget in 2025.

Kanttekening

1.1. Een deel van de extra kosten komt voor de rekening van Lysias

In de offerte is toegelicht dat door teamwisselingen bij Lysias er ook extra uren zijn gemaakt. De kosten hiervan komen voor eigen rekening van Lysias. Dit is in de offerte uiteengezet.

Kosten, baten, dekking

Toelichting (bedragen in €)	2024	2025	Totaal
Initiële offerte Lysias	-94.150	-	-94.150
Aanvullende offerte	-40.400	-13.510	-53.910
Kostenverhogend btw	-14.402	-1.446	-15.848
Werkbudget	-1.000	-500	-1.500
Totale verwachte kosten	-149.952	-15.456	-165.408
Reeds toegekend budget	140.000	0	140.000
Saldo (benodigd aanvullend budget)	-9.952	-15.456	-25.408
Dekking			
Positieve saldo 2 ^e Berap 2024	39.000	0	39.000
Regulier beschikbaar budget	0	15.456	15.456
Saldo na dekkingen	29.048	0	29.048

Communicatie

N.v.t.

Vervolg

De opdracht wordt uitgevoerd tot 1 april 2025.

Bijlagen

1. Offerte Lysias meerwerk kerntakendiscussie

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede

15-1-2025

secretaris

S. Engbers (plaatsvervangend)

voorzitter

drs. C.F.M. Bruggink

SamenTwente
T.a.v. mevrouw S. Dinsbach
Via email: s.dinsbach@samentwente.nl

Betreft: Offerte meerwerk Kerntakendiscussie
Ons kenmerk: A24STW-042

Amersfoort, 29 november 2024

Beste Samantha,

Tijdens de bestuurlijke begeleidingscommissie op 28 november jl. hebben we met elkaar gesproken over de inzet van uren voor het proces kerntakendiscussie. We hebben inzicht gegeven in de besteedde uren en besproken dat het proces meer inzet heeft gevraagd dan aan de voorkant was voorzien. Daarnaast is de doorlooptijd van het proces verlengd met 3 maanden. Ook dit heeft effect op de inzet van uren. Met deze offerte geven we inzicht in waar de extra inzet heeft plaatsgevonden en brengen we in beeld hoeveel uren nog nodig zijn tot 1 april 2025.

We gaan allereerst in op de redenen waarom extra inzet nodig was. Daarna werken we uit hoeveel dagen zijn ingezet, hoeveel we nodig hebben om de opdracht goed uit te kunnen voeren en wat dit financieel betekent.

Onderbouwing extra inzet

De redenen waardoor de extra inzet nodig is (geweest) voor de uitvoering van de kerntakendiscussie SamenTwente, houden verband met meerdere aspecten. De belangrijkste zijn:

- De individuele gesprekken die dit voorjaar zijn gevoerd hebben meer tijd gevraagd omdat vaak niet meer dan 1 afspraak per dag gepland kon worden.
- Op basis van de beelden uit de voorfase heeft het AB besloten om de opdracht uit te breiden met een onderdeel samenwerking; het samen van SamenTwente (anders) organiseren.
- Er is veel extra inzet nodig geweest in de zomerperiode om de informatiesets tot stand te laten komen. Dit betrof begeleiding en meewerken in de totstandkoming van de informatiesets in afwezigheid door vakanties.
- Er is op meerdere momenten extra afstemming en coördinatie nodig geweest om iedereen goed aangehaakt en betrokken te houden in dit proces. Dit was van belang omdat draagvlak voor de voorstellen en zoveel mogelijk te werken in co-creatie een belangrijke voorwaarde was in dit proces.
- Tijdens de bestuurdersdag op 25 september 2024 is afgesproken dat het proces wordt verlengd tot 1 april 2025. Dit heeft tot gevolg dat op verschillende momenten in het proces extra overlegmomenten nodig zijn.
- In het projectteam van Lysias is de projectondersteuner uitgevallen waardoor een nieuw teamlid moest worden ingewerkt. Er is gekozen om een medior adviseur in te zetten in plaats van een junior adviseur.

Uitbreiding opdracht: 'Het samen van SamenTwente anders organiseren'

In de zomerperiode is een ambtelijke werksessie georganiseerd waarin is stilgestaan bij de (on)mogelijkheden om het samen van SamenTwente anders te organiseren. Tijdens de werksessie is geconcludeerd dat er kansen liggen, maar dat het thema te groot is om gelijktijdig met de kerntakendiscussie op te pakken, hier voorstellen op ontwikkelen en het ook goed af te hechten. Afgesproken is tot een gedragen opdrachtformulering te komen waarover gelijktijdig met de voorstellen kerntakendiscussie besluitvorming door het algemeen bestuur kan plaatsvinden.

Onderdelen die in deze opdrachtverstrekking in ieder geval aan de orde moeten komen zijn:

- Duidelijk totaalbeeld van de samenwerkingsstructuren tussen gemeenten en SamenTwente.
- Duidelijkheid over de rollen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op zowel het bestuurlijke- als het ambtelijke niveau. Hoe verhouden gremia zich tot elkaar en waar richten zij zich op het regionale belang en waar op het lokale belang?
- Hoe kan congruente sturing op vier niveaus van bestuur, management, beleid en uitvoering worden georganiseerd, waarbij het zowel gaat over sturing op inhoud als op beschikbaarheid van ambtelijke inzet en capaciteit voor de regionale opgaven.
- Waar zijn efficiency mogelijkheden en waar zitten mogelijk dubbelingen in het besluitvormingsproces naar het algemeen bestuur?

In het eerste kwartaal van 2025 wordt de concept opdrachtformulering bij meerdere gremia getoetst. De bestuurlijke begeleidingscommissie is bestuurlijk aanspreekpunt. Daarnaast zal de opdrachtformulering worden getoetst bij de gemeentesecretarissen en wordt een ambtelijke toetsingsbijeenkomst georganiseerd.

Overzicht besteedde inzet en doorkijk naar nog in te zetten dagen

In onderstaande tabel maken we inzichtelijk hoeveel dagen inzet al zijn ingezet en hoeveel we nog verwachten nodig te hebben. We hebben afgesproken dat het gaat om een taakstellend budget. Dit betekent dat we gedurende de looptijd niet met een nieuwe vraag om aanvullend budget zullen komen. De bedragen die in de tabel zijn opgenomen, zijn exclusief B.T.W..

Ingezette dagen mei tot en met oktober 2024	96,5 dagen	€ 118.066, -
Te verwachten inzet november '24 t/m maart '25	27,5 dagen	€ 36.555, -
Totaal ingezette en nog te verwachten inzet		€ 154.621, -
Budget beschikbaar o.b.v. offerte		€ 94.150, -
Eigen rekening Lysias (tariefverschillen projectteam en inwerktijd)		-/- € 6.561, -
Totaal aanvullend budget benodigd voor uitvoering opdracht		€ 53.910, -

Op 15 juli 2024 is al toegezegd dat het meerwerk ad. € 14.000, - akkoord is. Dit is echter nog niet in rekening gebracht. Daarom nemen we dit bedrag mee in het totaal aanvullend budget. We stellen voor het aanvullende budget als volgt te factureren:

- Factureren in december 2024 € 40.400, -
- Factureren in april 2025 € 13.510, -

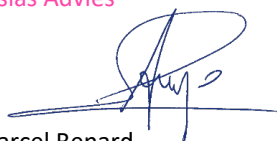
Als een andere verdeling is gewenst, dan is dit in overleg natuurlijk altijd mogelijk.

Tot slot

Dank dat we op deze manier tot een goede afronding kunnen komen van dit traject. Mochten er vragen zijn of opmerkingen dan kunt u contact opnemen met Jolanda Waaijer via telefoonnummer 06 – 12 38 02 53.

Met vriendelijke groet, mede namens Jolanda,

Lysias Advies

Marcel Benard
Algemeen directeur en partner

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van het dagelijks bestuur

16 december 2024

Openbaar

Ja

Registratienummer

2025-000001

Datum

15 januari 2025

Agendapunt

B4

Onderdeel

SamenTwente

VTT

Onderwerp

Tijdelijke begrotingsuitbreiding Veilig Thuis Twente en raming renteopbrengsten

Voorstel

1. De gemeentelijke bijdrage Veilig Thuis Twente incidenteel met € 983.000 uit te breiden om Veilig Thuis Twente in staat te stellen haar wettelijke taken uit te voeren.
2. Voor de financiering van de begrotingsuitbreiding in 2025, in te stemmen met het voornemen om de begroting van 2025 te wijzigen en deze wijziging voor zienswijzen voor te leggen aan gemeenteraden.
3. De begrotingsuitbreiding van 2026 op te nemen in de nog op te stellen begroting 2026 en deze begroting voor zienswijzen aan te bieden aan de gemeenteraden.
4. De gemeentelijke bijdrage Veilig Thuis Twente incidenteel voor 2025 te verlagen met € 250.000 door de renteopbrengsten schatkistbankieren te ramen, zodat in 2025 de meerkosten uitkomen op €733.000.

Inleiding

Op 14 februari 2024 heeft u besloten tot een verdiepend onderzoek naar de ontwikkeling van de meldingen bij Veilig Thuis en de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties in de keten. Ook is besloten dat er binnen SamenTwente een kerntakendiscussie wordt uitgevoerd. In dat licht is ervoor gekozen om de begroting van Veilig Thuis Twente in eerste instantie tijdelijk uit te breiden en op basis van de uitkomsten van beide genoemde onderzoeken, in december 2024 te besluiten over de (financiële) toekomst van Veilig Thuis Twente (VTT). In de bestuurlijke bijeenkomst van 25 september 2024 is afgesproken dat de opleverdatum van de kentakendiscussie voor pijler Veiligheid wordt verplaatst van december 2024 naar 1 mei 2025. Dit is in uw vergadering van 16 oktober 2024 door de voorzitter van de bestuurlijke begeleidingscommissie-kerntakendiscussie ook medegedeeld. De verplaatsing van de opleverdatum betekent ook dat er voor VTT opnieuw een tijdelijke voorziening

nodig is. In uw vergadering van 13 november zijn de uitkomsten van het BMC-onderzoek gepresenteerd. Op basis van dit rapport kunnen nog niet definitieve besluiten genomen worden. Daarom ligt nu wederom een tijdelijke oplossing voor VTT voor.

Beoogd effect

Een Veilig Thuis dat in staat is om de wettelijke taken uit te voeren, waardoor de inwoner van Twente de juiste interventie krijgt wanneer er sprake is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Argumenten

1.1 De wettelijke taken van Veilig Thuis Twente kunnen op dit moment niet worden waargemaakt

Met de inzet van VTT, willen gemeenten langdurig en vermijdbaar lijden van kinderen, volwassenen en hun omgeving voorkomen. Hiervoor is het van belang om meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling binnen de wettelijke termijn af te handelen en daarin kwalitatief goed werk kunnen leveren.

1.2 De IGJ heeft VTT opdracht gegeven om een plan van aanpak te maken om meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling tijdig te beoordelen en te behandelen.

Dit komt voort uit de bevinding dat Veilig Thuis-organisaties in Nederland moeite hebben om de wettelijke termijnen voor de behandeling van meldingen te halen, wat ernstige gevolgen heeft voor de veiligheid van kinderen en gezinnen. De opdracht van de IGJ is geen opdracht voor aanvullende taken maar een opdracht om zo spoedig mogelijk te gaan voldoen aan onze huidige wettelijke verplichting.

1.3 De ambitie van Veilig Thuis Twente kan op dit moment niet worden waargemaakt

De ambitie gaat verder, namelijk om de cirkel van geweld te doorbreken en te voorkomen dat er geweld ontstaat. Daarvoor is het noodzakelijk om meer in te zetten op preventie, meer zichtbaar te zijn in wijken, op scholen, politiebureaus en in optimale samenwerking met partners in de keten werken aan vroeg signalering, voordat het uit de hand loopt. Het gaat ook om inbrengen van expertise in de keten, door ondersteuning, training, voorlichting en kennisoverdracht en ondersteunen bij complexe casuïstiek gemeenten. Deze ambitie kan niet worden waargemaakt met deze extra incidentele middelen, maar is straks wel onderdeel van de besluitvorming naar aanleiding van de kerntakendiscussie.

1.4 De nieuwe ontwikkelrichting is (nog) niet gerealiseerd

In 2024 is besloten dat er een nieuwe ontwikkelrichting gemaakt worden, omdat de komende jaren veel zal veranderen voor VTT en gemeenten. Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming zal gevolgen hebben voor de wijze waarop in de keten samengewerkt wordt. De Hervormingsagenda Jeugd zal gevolgen hebben voor de werkwijze van de lokale toegang en de samenwerking tussen lokale toegang en VTT/toekomstige regionale veiligheidsteams. Hiervoor is door het AB samen met Centrumgemeente Enschede opdracht gegeven om in het eerste kwartaal van 2024 een plan van aanpak te maken voor deze nieuwe ontwikkelrichting. De opdrachtnemer was BMC. Het rapport is na de zomer opgeleverd en op 13 november besproken in het AB. Alle partijen hebben hier actief aan meegewerkt, maar op dit moment is er nog geen vervolg vastgesteld.

1.5 Er zijn nog wachtlijsten bij VTT, al heeft de extra investering in 2024 deze meer beheersbaar gemaakt

De extra middelen die in 2024 door het AB zijn toegekend hebben als resultaat dat de stijging van de wachtlijsten omgebogen is. Daarvoor is echter tijd nodig geweest, omdat de beschikbare ruimte niet direct kon worden ingevuld. De arbeidsmarkt is moeizaam, inhuur via detacheringsbureaus of ZZP-ers is twee keer zo duur (waardoor minder productie wordt geleverd voor hetzelfde geld) en de medewerkers die in dienst komen hebben enkele maanden tijd nodig voordat ze volledig inzetbaar zijn.

1.6 Extra financiering is noodzakelijk om de wettelijke taken in 2025 en verder uit te kunnen voeren

Zonder extra financiering valt VTT terug op de voor 2025 vastgestelde begroting. Deze is gebaseerd op de in 2021 vastgestelde begroting (plus indexering). Sindsdien is er een zeer sterke groei in werkaanbod geweest (meldingen +32%, adviezen +26%, vervolgdiensten +42% monitormomenten +3%). Zonder extra middelen kan VTT haar wettelijke taken niet uitvoeren en zullen opnieuw (lange) wachtlijsten ontstaan met onaanvaardbare risico's voor de mensen die op de wachtlijst staan, zoals het verergeren van de situatie en het ontstaan van escalaties.

1.7 Het gevraagde bedrag is onderbouwd

Voor Veilig Thuis Twente is het gevraagde bedrag onderbouwd in bijlage 1.

2.1 en 3.1 Een periode van twee jaar stelt VTT beter in staat om medewerkers aan te trekken en vast te houden en is doelmatiger dan 1 jaar

In 2024 heeft VTT een tijdelijke begrotingsuitbreiding gekregen, welke in de praktijk moeilijk in te vullen bleek. Op de huidige arbeidsmarkt kiezen mensen niet voor heel korte contracten. Daarnaast wordt het vanaf 2025 moeilijker om tijdelijke arbeidskrachten in te zetten. Het inhuren van ZZP-ers voor reguliere taken die onze eigen medewerkers ook uitvoeren, wordt vanaf 2025 in verband met wet- en regelgeving moeizaam. Dat bedreigt de continuïteit van de organisatie. Tenslotte heeft de onzekerheid over financiering en de continue hoge werkdruk effect op het blijven binden en boeien van medewerkers en heeft het een negatief effect op het ziekteverzuim.

2.2 Een begrotingswijziging is de reguliere werkwijze

Op het moment dat we voorzien dat er meer uitgaven moeten worden gedaan, ligt een begrotingswijziging voor de hand. Dit is de reguliere werkwijze. We combineren de zienswijzeprocedure van de begrotingswijziging 2025 met de ontwerpbegroting van 2026. Dit biedt de gemeenten de mogelijkheid om alsnog een integrale afweging te maken. Bovendien is dit het meest efficiënt omdat op deze wijze voorkomen wordt dat we twee keer kort na elkaar naar de raden gaan voor een zienswijze. Dit betekent dat definitieve besluitvorming over de begrotingswijziging is voorzien voor uw vergadering van 10 september 2025. We vragen nu in te stemmen met het voornemen om dit te doen.

3.1 Begroting 2026 wordt nog opgesteld

De tijdelijke uitbreiding van VTT wordt opgenomen in de primaire begroting van 2026. Deze begroting wordt voordat deze definitief wordt vastgesteld door uw bestuur, voor een zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden.

4.1 Ook in 2025 worden incidentele renteopbrengsten verwacht

Via de 2e Bestuursrapportage 2024 hebben wij u geïnformeerd dat we € 947.000 aan rente opbrengsten schatkistbankieren verwachten. De renteopbrengsten 2024 zijn fors in verband met overgebleven SPUK-gelden 2023. De verwachting is dat deze bedragen in 2025 worden terugbetaald aan het Rijk en daardoor onze liquide middelen af gaan nemen. Als we onze liquide middelen zuiveren door de terug te betalen SPUK-gelden af te halen, verwachten we in 2025 incidenteel een rente opbrengst van € 250.000 te kunnen realiseren. De begrotingsuitbreiding VTT voor 2025 van € 983.000 wordt verminderd met de verwachte renteopbrengsten en het saldo hiervan, € 733.000, wordt in rekening gebracht bij de gemeenten.

Kanttekening

1.1. Een voorstel voor structurele financiering is nog niet mogelijk

Het voorstel dat nu wordt gedaan voor VTT is geen voorstel voor structurele financiering. Er is tijd nodig om een plan van aanpak te maken en te implementeren. Hiervoor is in 2024 het BMC-onderzoek uitgevoerd, wat nog niet tot een vastgesteld Plan van Aanpak heeft geleid. Hierop vooruitlopend en vooruitlopend op de resultaten van de kerntakendiscussie stellen wij een incidentele bijdrage voor, voor 2025 en 2026. Het plan van aanpak dat naar aanleiding van het BMC onderzoek wordt opgesteld en de uitkomsten van de kerntakendiscussie kunnen effect hebben op het structureel benodigde bedrag voor VTT vanaf 2027 en verder. Het aantal meldingen zou bijvoorbeeld initieel kunnen oplopen, als Veilig Thuis Twente beter te vinden is. De hoop en verwachting is dat de doorontwikkeling van Veilig Thuis Twente uiteindelijk leidt tot toename van de veiligheid met afname van het aantal meldingen als gevolg.

1.2. Niet alle taken van Veilig Thuis worden gedekt door de tijdelijke begrotingswijziging.

Door het toevoegen van deze 4,7 fte maatschappelijke werker ontstaat geen ruimte om andere taken, zoals voorlichting, advisering in gemeenten, bij ketenpartners weer in volle omvang op te pakken. De zichtbaarheid van VTT in overleggen, werkgroepen, et cetera is niet optimaal. Op uitvoeringsniveau is de vraag om aan te sluiten bij multidisciplinaire overleggen of op een andere manier een ondersteuningstraject (=herhaald advies al dan niet met bv een gezamenlijk huisbezoek) groter dan waar we aan kunnen voldoen. Hiermee is ook de rol van VTT bij preventieve/vroegtijdige interventie onderbelicht. Vragen om participatie in regionale werkgroepen moeten we zorgvuldig blijven wegen en is lang niet altijd mogelijk. De inzet van gedragswetenschappers (GW) in gemeenten blijft op het huidige (afgeschaalde = +/- 50%) niveau.

1.3 De toename van werkvoorraad in 2024 is niet meegenomen in deze begrotingswijziging.

In 2024 is de werkvoorraad opnieuw toegenomen ten opzichte van 2023. Het aantal adviezen is

toegenomen met 12%, meldingen met 1%, vervolgdiensten met 17% en monitormomenten met 43% (dit is echter het gevolg van de inzet van het monitorteam in 2023 op meldingen). Het is nog niet duidelijk hoe structureel deze toename is daarom nemen we deze toename nog niet mee in deze begrotingswijziging.

1.4. Het gevraagde bedrag ligt hoger dan het toegekende bedrag in 2024

In 2024 is een bedrag toegekend van € 566.000. Dit bedrag is berekend voor een periode van 9 maanden. Omgerekend naar een heel jaar komt dat uit op € 755.000. Toename in overhead + materieel, scholing en piket werden in 2024 niet toegekend. Reden dat er toch weer om het volledig bedrag wordt gevraagd is omdat met extra fte ook extra kosten meekomen. Juist de uitbreiding van fte vraagt extra investering op bedrijfsvoering, in de vorm van werving en selectie, ICT middelen, werkplek et cetera. Voorts ziet VTT het als haar verantwoordelijkheid om medewerkers die in de avond, nacht en weekenduren werken goed ondersteund op pad te laten gaan. Zij moeten terug kunnen vallen op gedragswetenschappers en management in geval van advies, kernbesluiten of nood. VTT heeft de wachtlijst niet terug kunnen dringen in de periode dat de tijdelijke formatie niet ingevuld was. Verder is zij (zoals verwacht) nauwelijks in staat geweest om maatwerktaken zoals voorlichting en aanvullende advisering uit te voeren.

2.1 Er zijn nu al onvermijdbare uitgaven

Door de lange doorlooptijden van de zienswijzeprocedure, tot medio september 2025, is het onduidelijk of de organisatie in de tussentijd kan investeren. Niet investeren leidt tot grote en onaanvaardbare risico's. Daarom de kanttekening dat er nu al onvermijdbare uitgaven moeten worden gedaan. Er zijn uitgaven die gedaan zijn op basis van de extra financiering van 2024, waarvan de kosten in 2025 doorlopen, zoals contracten van in 2024 aangenomen extra medewerkers. Deze uitgaven kunnen niet wachten tot het voltooien van de zienswijzeprocedure. Bij vertrek van medewerkers zullen deze vervangen moeten worden om als VTT te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting. In de eerste en tweede Bestuursrapportage 2025 zullen wij hierover rapporteren.

4.1 Hogere renteopbrengsten ramen en/of renteopbrengsten ramen voor 2026 is te risicovol

De hoogte van de renteopbrengsten is afhankelijk van verschillende factoren. Het is afhankelijk van de omvang van onze banktegoeden. Deze omvang is vervolgens weer afhankelijk van diverse andere factoren zoals betaalritme van subsidies, projecten en gemeentelijke bijdragen. De tweede bepalende factor is het rentepercentage. Dit percentage is afhankelijk van factoren zoals inflatie, beleid van de Europese Centrale Bank en beleid van het Rijk. Het ministerie van Financiën wil namelijk de rente bij het schatkistbankieren verlagen om zo het schatkistbankieren voor decentrale overheden minder gunstig te maken en voor het Rijk juist gunstiger. Daarom is het niet verstandig om nu al ook voor 2026 renteopbrengsten te ramen. Eind 2025 zullen we opnieuw beoordelen of en in welke omvang renteopbrengsten voor 2026 worden verwacht.

4.2 U kunt er ook voor kiezen om geen renteopbrengsten te ramen

Het ramen van renteopbrengsten kent altijd risico's omdat het afhankelijk is van diverse factoren die moeilijk te beïnvloeden zijn. Bij het bepalen van de raming van € 250.000 zijn diverse beheersingsmaatregelen genomen om het risico te verminderen. Zoals rekening houden met een lagere omvang van de banktegoeden en lager rentepercentage dan het gemiddelde van 2024. Als de renteopbrengsten niet worden geraamd, dan worden de gerealiseerde opbrengsten als een voordelig resultaat bij de jaarrekening van 2025 in 2026 uitgekeerd aan de gemeenten. Door de renteopbrengsten te ramen wordt aan de voorkant in 2025 al een lager financieel beroep gedaan op de gemeenten.

Kosten, baten, dekking

Gemeente (bedragen in €)	Aantal Inwoners begroting 2025	Uitbreiding Veilig Thuis Twente 2025	Raming rente opbrengsten 2025	In rekening te brengen bedrag bij gemeenten
Almelo	74.164	113.715	-28.935	84.780
Borne	24.638	37.777	-9.612	28.165
Dinkelland	26.739	40.999	-10.432	30.567
Enschede	161.852	248.167	-63.146	185.021
Haaksbergen	24.349	37.334	-9.500	27.835
Hellendoorn	36.258	55.594	-14.146	41.448
Hengelo	83.087	127.397	-32.416	94.981
Hof van Twente	35.439	54.338	-13.826	40.512
Losser	23.380	35.848	-9.122	26.727
Oldenzaal	31.795	48.751	-12.405	36.346
Rijssen-Holten	38.681	59.309	-15.091	44.218
Tubbergen	21.397	32.808	-8.348	24.460
Twenterand	34.073	52.244	-13.293	38.950
Wierden	24.935	38.233	-9.728	28.504
Totaal	640.787	982.514	-250.000	732.514

Communicatie

- De raden worden via de ontwikkelingsbrief 2026 in januari 2025 geïnformeerd over deze ontwikkeling.
- Daarna worden de raden eind maart 2025 per brief geïnformeerd over de begroting (swijziging) en krijgen de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

Vervolg

Datum	Wie	Wat
15 januari 2025	AB	Besluitvorming AB - Verwerken besluitvorming in voorstel begrotingswijziging 2025 en begroting 2026
maart - juli 2025	Raden	Zienswijzeprocedure raden over begrotingswijziging 2025 en begroting 2026
10 september 2026	AB	Met verwerking van zienswijzen van raden, besluitvorming over begrotingswijziging 2025 en begroting 2026

Bijlagen

1. Memo risico's VTT + toelichting Begrotingswijziging 2025

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede

Kies datum.

secretaris

S. Engbers (plaatsvervangend)

voorzitter

drs. C.F.M. Bruggink

Memo risico's Veilig Thuis Twente

Datum: 15-01-2025
Aan: Algemeen bestuur SamenTwente
Opgesteld door: Veilig Thuis Twente (VTT)
contactpersoon Anne-Marie Kok

Aanleiding

Op 14 februari 2024, gelijktijdig met de behandeling van de begrotingsuitbreiding, heeft het Algemeen Bestuur (AB) van SamenTwente besloten een verdiepend onderzoek uit te voeren naar de ontwikkeling van meldingen bij Veilig Thuis en de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties binnen de keten. Ook is besloten een kerntakendiscussie te voeren binnen SamenTwente. Als gevolg daarvan werd er besloten Veilig Thuis Twente tijdelijk extra financiële ruimte te bieden, totdat de uitkomsten van beide onderzoeken duidelijk zijn.

In de bestuurlijke bijeenkomst van 25 september 2024 is besloten om de deadline van de kerntakendiscussie op te schuiven naar 1 mei 2025, wat betekent dat er voor Veilig Thuis Twente een nieuwe tijdelijke voorziening noodzakelijk is, aangezien er nog geen definitieve besluiten over de toekomst van de organisatie genomen kunnen worden.

Tijdens de AB-bijeenkomst op 13 november 2024 zijn de uitkomsten van het BMC-onderzoek gepresenteerd, maar er zijn nog geen conclusies getrokken over de impact van deze bevindingen.

Deze memo heeft als doel een onderbouwing te geven voor de gevraagde begrotingswijziging 2025.

De inhoud is grotendeels gelijk aan de memo van vorig jaar, met een korte beschrijving van relevante ontwikkelingen, de wettelijke taken van Veilig Thuis Twente (VTT), de cijfers van de afgelopen vier jaar, en de noodzakelijke maatregelen om de organisatie in staat te stellen haar taken uit te voeren.

Ontwikkelingen sinds vorige tijdelijke begrotingsuitbreiding

1. *Ontwikkeling toekomstscenario kind en gezinsbescherming (TS)*

Het TS is een omvangrijk hervormingsprogramma, gericht op het verbeteren van de jeugdbescherming en gezinszorg in Nederland. Dit programma wordt geleid door de ministeries van Justitie en Veiligheid (JenV) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Met deze hervormingen streeft het Toekomstscenario naar een duurzame, effectieve en rechtvaardige jeugdbescherming die beter aansluit op de realiteit en behoeften van gezinnen. In Twente wordt nog niet in een proeftuin gewerkt aan het TS, in het land zijn 13 officiële proeftuinen. De verwachting is dat Twente op korte termijn hierin stappen gaat maken. Landelijk zal in mei een besluit vallen over de vorm, taken, financiering en wettelijke basis van de regionale veiligheidsteam. Daarna volgt verdere uitwerking en een wetgevingstraject 2027 en implementatie (2028-2030).

2. *Brief + opdracht IGJ*

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) heeft Veilig Thuis de opdracht gegeven een plan te maken om meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling tijdig te beoordelen en te behandelen. Dit komt voort uit de bevinding dat Veilig Thuis-organisaties in Nederland moeite hebben om de wettelijke termijnen voor de behandeling van meldingen te halen, wat ernstige gevolgen heeft voor de veiligheid van kinderen en gezinnen.

3. *Toename van adviezen en vervolgdiensten*

De werkdruk binnen VTT is verder toegenomen, vooral door een stijging van 12% in het

aantal adviezen en 17% in vervolgdiensten. De instroom van meldingen is gestabiliseerd, maar de complexiteit van de zaken neemt toe, wat meer van het personeel vraagt.

4. *Toename verzuim*

Na een afname van het ziekteverzuim in 2023, is er in 2024 weer een stijging te zien. Dit is waarschijnlijk het gevolg van de voortdurende hoge werkdruk en de toename van zware casuïstiek.

5. *Afname van wachtlijsten in laatste kwartaal 2024*

De extra middelen die in 2024 door het AB zijn toegekend hebben als resultaat dat de stijging van de wachtlijsten omgebogen is. Daarvoor is echter tijd nodig geweest, omdat de beschikbare ruimte niet direct kon worden ingevuld. De arbeidsmarkt is moeizaam, inhuur via detacheringsbureaus of ZZP-ers is twee keer zo duur (waardoor minder productie wordt geleverd voor hetzelfde geld) en de medewerkers die in dienst komen hebben enkele maanden tijd nodig voordat ze volledig inzetbaar zijn.

Wat doet Veilig Thuis?

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (HG/KM). Slachtoffers, daders en omstanders kunnen hier terecht voor deskundige hulp en advies. Veilig Thuis is er voor iedereen, jong en oud, die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning, ook aan professionals. Veilig Thuis biedt de helpende hand, doorbreekt onveilige situaties en zet mensen in beweging. Veilig Thuis biedt perspectief op een betere situatie waardoor mensen weer toekomst hebben. Mét of zonder elkaar.

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Veilig Thuis is er voor iedereen die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling, en biedt advies en ondersteuning aan zowel professionals als inwoners. Onze wettelijke taken zijn onder andere:

- Advies geven over huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Meldingen in ontvangst nemen en onderzoeken of er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling.
- Zo nodig vervolgstappen ondernemen, zoals het inschakelen van vrijwillige hulp, de Raad voor de Kinderbescherming, of de politie.
- Terugkoppeling aan de melder.

Daarnaast heeft Veilig Thuis vanuit haar expertise op het gebied van geweld in afhankelijkheidsrelaties aanvullende taken, waaronder advisering en voorlichting aan gemeenten en ketenpartners, het toetsen van tijdelijke huisverboden, en deelname aan multidisciplinaire overleggen zoals Code Rood en MDO's. Onze taken vinden hun basis in de Jeugdwet, de Wmo, en de verplichting tot het instellen van een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Veel van de meldingen die Veilig Thuis ontvangt, zijn ernstig en illustreren de intensiteit van ons werk.

Onderstaand kader geeft regelmatig voorkomende situaties weer waarin Veilig Thuis een rol heeft.

- Een 11-jarig meisje moest toezien hoe haar vader haar moeder met een mes levensbedreigend verwondde.
- Twee kinderen van 2 en 5 jaar zijn door de spoedeisende psychiatrie aangetroffen bij een psychotische moeder.
- Een meisje van 14 jaar vertelt op school dat ze niet meer naar huis wil, omdat haar stiefmoeder haar achterstelt ten opzichte van haar halfzusjes.
- Een 16-jarig meisje loopt vlak voor de zomervakantie weg omdat ze bang is uitgehuwelijkt te worden.
- Een verslaafde vrouw meldt zich na acht maanden zwangerschap bij het ziekenhuis voor de eerste zwangerschapscontrole.
- Een 4-jarige jongen is alleen thuis en staat te huilen in een open raam op de derde verdieping.
- Een dementerende vrouw wordt door haar dochter vastgebonden, zodat ze zelf even rustig weg kan om boodschappen te doen
- Een volwassen zoon woont bij zijn hulpbehoevende vader en heeft beschikking over de bankpas. Geld van vader gaat op aan drugs
- Een baby van enkele dagen wordt door de kinderarts gemeld vanwege ernstig, levensbedreigend en onverklaarbaar letsel

Ontwikkeling 2020-2024

Sinds 2020 is het aantal meldingen bij VTT aanzienlijk gestegen. Het aantal meldingen bijvoorbeeld is in 2024 met 32% gestegen ten opzichte van 2020. Dit heeft ook geleid tot een toename van het aantal vervolgdiensten en adviezen, die vaak intensief en tijdrovend zijn. Ook het aantal adviezen is sterk gestegen ten opzichte van 2020. De formatie van Veilig Thuis Twente is sinds 2020 niet structureel aangepast aan de groei van de werkdruk, wat resulteert in een te hoge werkbelasting voor het personeel en het ontstaan van wachtlijsten.

De afname van het aantal monitormomenten in 2023 was éénmalig en was het gevolg van het inzetten van de medewerkers van team monitoring bij de wachtlijstaanpak in 2023. In 2024 is het aantal monitoringmomenten weer op het oude niveau.

<i>Jaar</i>	<i>aantal adviezen</i>	<i>aantal meldingen</i>	<i>aantal vervolgdiensten</i>	<i>aantal monitormomenten</i>	<i>totaal</i>
2020	3.055	3.265	340	565	7.225
2021	3.285	3.525	430	709	7.949
2022	3.115	4.020	415	535	8.085
2023	3.441	4.273	413	393	8.520
(prognose) 2024	3.850	4.300	485	580	9.215
Ontwikkeling	+26%	+32%	+42%	+3%	28%

Versterking Veilig Thuis Twente

In het AB voorstel van 15 januari 2025 wordt gevraagd om de begroting 2025 van Veilig Thuis Twente te verhogen met een incidentele bijdrage van € 982.514,11. Dit is dezelfde uitbreiding als is gevraagd in 2024, ondanks de groei in instroom. VTT zet zich in om dit zelf op te lossen. Hierin zit een risico, ook vanwege de opdracht van de IGJ om te komen tot een plan om wachtlijstvrij te werken.

Omschrijving	-	Bedragen in €
	FTE / %	
<i>Rand voorwaardelijke uitgaven:</i>		
teamleider (ingevoerd in 2023)	1,17	140.529
basisarts	1,00	106.862
piket gedragswetenschappers en management (ingevoerd in 2023)		81.625
Taakstelling uit verleden		50.000
Materieel budget		25.518
Scholingskosten 2% van loonsom	2,00%	13.755
Bedrijfsvoering/overhead	17,65%	123.822
Subtotaal	-	542.111
<i>Uitgave vanwege toename in work-load o.b.v. TOC-onderzoek 2023:</i>		
frontoffice	2,4	224.844
backoffice	2,3	215.514
Subtotaal	4,7	440.358
Totaal		982.469

Het betreft noodzakelijke uitgaven. De noodzakelijk extra uitgaven zijn in de begroting uiteen te zetten in twee categorieën:

- uitgaven om de forse toename in het aantal meldingen op te kunnen vangen (zoals geconcludeerd in het TOC-onderzoek van 2023)
- rand voorwaardelijke uitgaven

In onderstaande tabellen wordt per onderdeel een onderbouwing gegeven van de reden dat SamenTwente deze uitgave als noodzakelijk beschouwt en wat de risico's zijn als hiervoor niet wordt gekozen.

Uitgaven vanwege toename in work-load; toevoegen 4,7 fte maatschappelijk werker conform resultaten TOC-onderzoek 2023

Met deze capaciteit kunnen we de huidige dienstverlening, bij gelijk blijven van meldingen voortzetten. De ondersteuning van gemeente blijft op het huidige (afgeschaalde) niveau.

Omschrijving	Waarom?	Risico als we het niet doen
4,7 fte maatschappelijk werker	Extra capaciteit nodig om meldingen op te pakken en onderzoeken uit te voeren door de toename in instroom.	Wachlijsten, wat kan leiden tot calamiteiten, verergering van situaties, verhoogde werkdruk en risico op verzuim en verloop.

Randvoorwaardelijke uitgaven

<i>Omschrijving</i>	<i>Waarom?</i>	<i>Risico als we het niet doen</i>
Extra teamleider (van 1,72 fte naar 2,89 fte)	Teamleiders hadden een te grote span of control (30+), er was onvoldoende aandacht voor medewerkers, en de toename in meldingen en complexiteit vraagt meer van teamleiders.	Overbelasting van teamleiders, onvoldoende aandacht voor medewerkers met als gevolg verhoogd ziekteverzuim en verloop.
Inzet basisarts (1 fte)	Ondersteuning van de vertrouwensarts door een basisarts is noodzakelijk om medische expertise in te zetten bij meldingen.	Zonder medische expertise kunnen er belangrijke medische gegevens over het hoofd worden gezien, wat kan leiden tot verkeerde besluiten.
Piketvergoeding	Beschikbaarheid van gedragswetenschappers en leidinggevendenden bij acute situaties in 24-uurs crisisdienst.	Niet voldoen aan landelijke afspraken, wat resulteert in vertragingen in crisissituaties en gebrek aan nazorg voor medewerkers na incidenten.
Taakstelling	De resterende taakstelling van € 50.000 kan alleen worden ingevuld door formatie te reduceren.	Verhoogde werkdruk door minder personeel, wat niet aansluit bij de opgave van Veilig Thuis Twente.
Materieelbudget / Scholingskosten / Bedrijfsvoering	Noodzakelijke uitgaven voor bijvoorbeeld scholing van medewerkers en vervoerskosten.	Bij ontbreken van extra middelen kunnen medewerkers niet voldoen aan wettelijke verplichtingen voor scholing en andere operationele taken.

Met deze investering kan VTT werken zonder wachtlijsten, mits de instroom gelijk blijft. Dit werd in 2023 duidelijk toen de extra inzet van formatie, gefinancierd door een incidentele subsidie vanuit de centrumgemeente Enschede, VTT in staat stelde om de wachtlijsten te verminderen en de huidige instroom beter te beheersen. In 2024 is met extra middelen van 14 gemeenten een vergelijkbaar resultaat behaald, al was de uitvoering daarvan complexer. De druk blijft echter groot, hoewel de groei in instroom enigszins is afgevlakt.

Door de toevoeging van 4,7 fte maatschappelijke werkers komt er geen ruimte om andere taken, zoals voorlichting en advisering in gemeenten of bij ketenpartners, weer volledig op te pakken. De zichtbaarheid van VTT in overleggen en werkgroepen is daardoor suboptimaal. Op uitvoeringsniveau is er een grotere vraag om aan te sluiten bij multidisciplinaire overleggen of om ondersteuningstrajecten (bijvoorbeeld herhaald advies of gezamenlijke huisbezoeken) te bieden dan we kunnen vervullen. Dit zorgt ervoor dat preventieve en vroegtijdige interventies onderbelicht blijven. Vragen om participatie in regionale werkgroepen moeten we zorgvuldig afwegen en kunnen niet altijd worden ingewilligd.

Overige risico's

Als VTT niet op sterkte is, vermindert de maatschappelijke impact. VTT wordt dan minder toegankelijk voor ketenpartners die willen sparren over geweld in afhankelijkheidsrelaties. Het doorbreken van geweldspatronen conform de Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling vereist samenwerking aan veiligheids- en hulpverleningsplannen, herstelplannen en stabilisatie.

Wanneer VTT niet voldoende capaciteit heeft, komen vragen over huiselijk geweld en kindermishandeling bij andere organisaties terecht die vaak minder toegerust zijn om deze adequaat te beantwoorden. Dit verhoogt de werkdruk bij partners zoals de politie en gemeenten, die meer zelf moeten doen en minder capaciteit hebben voor hun kerntaken.

Tenslotte

De komende jaren zullen er ingrijpende veranderingen plaatsvinden voor VTT en gemeenten. Het toekomstscenario voor kind- en gezinsbescherming zal de manier waarop samengewerkt wordt binnen de keten beïnvloeden. De Hervormingsagenda Jeugd zal gevolgen hebben voor de werkwijze van de lokale toegang en de samenwerking tussen lokale toegang, VTT en toekomstige regionale veiligheidsteams. VTT wil volop inzetten op deze ontwikkelingen, omdat ze concrete mogelijkheden bieden om meer preventief te werken, iets waar zowel VTT als gemeenten al langer naar streven. Deze ontwikkelingen, gecombineerd met de uitkomsten van het BMC-onderzoek bieden hiervoor concrete handvatten. Tot die tijd heeft VTT de gevraagde middelen nodig om haar wettelijke taken goed uit te voeren.